

ה ק ד מ ה

מקצוע הביטוח נחשב כיום בעולם לאחד המקצועות החשובים ביותר ולא תמול נולד. ראשיתו נעוצה עוד בימי-קדם, בימי סוחרי יון העתיקה. בימים ההם כשאניות-סוחר היו מפליגות עם טען רב לארצות רחוקות נמצאו אנשים פרטיים שהיו מציעים לסוחרים הלואה על תנאי שאם אניתן תטרף בים יהיו פטורים לגמרי מתשלום החוב, ואם תבוא בשלום יתחייבו לפרוע את ההלואה בתוספת רבית גבוהה מאד. אך בעיקר התחיל הביטוח מקבל צורה של מפעל מסחרי במחצית השניה של המאה השבע-עשרה. בבית-הקפה של אנגלי אחד, אדוארד לוידי, שחי בשנת 1668, היו מתכנסים סוחרים שונים לשם שיחות-הבאי ועסקי-מסחר, ובבית-הקפה הוא נולד גם עסק הביטוח. בצורה פרימיטיבית, כמובן. מכאן השם המסחרי "לוידי" המפורסם עתה כל כך בתבל ושחברות-המסחר האדירות ביותר דוגלות בו. הרבה מחברות-הביטוח הבריטיות הקיימות עכשיו יש להן שלשלת-יוחסין מהחברות שנוסדו מיד אחרי התבערה הגדולה של לונדון בשנת 1666.

בכל קבוץ מסחרי שעסקיו פרצו ועלו היה נולד חפץ-ההגנה מפני פורענות של שרפה ומפני כל פורענות רצינית אחרת. וחפץ-ההגנה זה הוא שהוליד את הביטוח מאש. בימינו אלה הגיע מפעל הביטוח למדרגת התפתחות גבוהה מאד והוא ממלא עתה תפקיד ניכר וחיוני בעולם הכלכלה והתעשייה; אך עדיין הוא הולך ומתפתח משנה לשנה, והוא מסתעף לכמה וכמה ענפים עד שכיום הזה פרוש צלו על כל שדות הכלכלה והתעשייה, החקלאות והמסחר, ועל כל מקורות הפרנסה. בעולם הרחב

כבר מכירים ויודעים את ערכו הכבד והחיוני של הביטוח המשמש תריס ומגן בפני התמוטטות כלכלית. כמעט שאין לך מפעל גדול או קטן בעולם שלא יהיה מבוסח מפני כל צרה שלא תבוא. ואצל אומות העולם יש ספרות גדולה ורחבה המטפלת במקצוע זה. אף בארצנו, בד בבד עם התפתחות התעשייה, החקלאות והמסחר הולך המקצוע הזה וכובש את מקומו הראוי ולאט לאט מתחילים גם פה להכיר בערכו הרב. אפס כי מעטים פה האנשים שיש להם באמת מושג פחות או יותר ברור מחשיבותו ומתפקידיו של מקצוע זה. בתור מנהל חברות ביטוח שונות בארץ ישראל מזה עשר שנים, הבא במגע תמידי עם כמה בעלי עסקים ומפעלים בארץ. הרגשתי ביותר את החסרון הזה והרגשה זו היא שדחפתני לחבור החוברת הזאת. בחוברתי זו אני מצטמצם רק בענף אחד מענפי הביטוח הרבים. הוא הביטוח מאש. ואני מקוה שאוכל בעתיד להתמסר לחבור יותר כללי שיקיף את כל ענפי הביטוח האחרים. אין חוברת זו מתימרת להיות חוברת מקצועית ממש ולא באתי לפרט בה כל פרט ופרט הנוגע לביטוח מאש. אין היא אלא כעין אגרת-הסברה הבאה להקנות מושג ממהות הביטוח ומערכו לאותם האנשים שאין להם ידיעה מספקת בעניני ביטוח והמעונינים שהפוליסות שלהם תהיינה בסדר. תכליתה היא, כשמה המעיד עליה, להדריך את האנשים האלה וללמדם להתייחס אל הביטוח שלהם בכובד ראש. לדעת מה לדרוש מחברת הביטוח ומה חברת הביטוח דורשת מהם. ולדאוג לכך שהפוליסה שלהם תהיה מנוסחת באופן שתגן עליהם כראוי במקרה של הפסד ותסנע בעד כל מיני אכזבות שדרכן תמיד לבוא על אלה המחזיקים פוליסה לקייה ופגומה.

יתר על כן, רכישת עסקים לביטוח נמסרת על פי רוב לידי סוכנים נודדים שלא תמיד הם בקיאים כל צרכם במקצוע הזה. והילכך מקוה אני שהחוברת הזאת תהיה לעזר גם לסוכן המציע פוליסות לביטוח. היא תפקח את עיניו לראות ולהבין הרבה פרטים שנעלמו ממנו. היא תלמדוהו מתי וכיצד לתקן פוליסות ולהרחיב את הביטוח לתועלת המבוטח וחברת הביטוח גם יחד.

החוברת הזאת היא הראשונה בשפתנו במקצוע הביטוח.
ובתור נסיון ראשון ודאי לא נקיתי משגיאות. ואפשר שאין
החוברת הזאת מצטיינת בכל השלמות הרצויה. אף על פי
כן יכול קהל הקוראים המעוניינים להיות סמוך ובטוח שאם
ידייק בכובד ראש בכל הנאמר בחוברת זאת מובטחת לו הגנה
שלמה במקרה של הפסד.

התאמצתי לתת את חוברתי זו בלשון קלה ופשוטה
למען תהיה מובנת לכל קורא.

יהודה מצב-טוקטלי

מנהל המחלקה הראשית לביטוח
של הליווד איז ומצרי, בע"מ.

**GUARDIAN EASTERN INSURANCE COMPANY LIMITED,
LONDON.**

חברת האחריות גארדיאן איסטריי בע"מ לונדון.

DIRECTORS.

The Hon. EVELYN HUBBARD, Chairman.

The Right Hon. Lord JESSEL, C. B., C. M. G.,
Vice-Chairman.

ALBERT I. BELISHA, Esq. NATHAN LASKI, Esq.
Major A. N. BRAITHWAITE, M. P. GEORGE W.
REYNOLDS, Esq.
Sir EDWARD R. HENRY, Bart., RICHARD W.
G. C. V. O., K. C. B., C. S. I. SHARPLES, Esq.
Sir CHARLES G. WILSON.

LOCAL BOARD IN MANCHESTER.

Sir William Cundiff, J. P. Samuel Morris, Esq., J. P.
Nathan Laskj, Esq. Mark Winder, Esq.

LOCAL BOARD IN LEEDS.

Sir Charles H. Wilson. Hyman Morris, Esp.
Sir Edwin Airey. I. Zossenhein, Esq.

הסוכנים הכלליים לא"י:
לוי א"י ומצרי בע"מ
ירושלים תל-אביב חיפה

מה זה ביטוח?

אפשר להגדיר את הביטוח בלשון זו: אמצעי חברתי המקשר שני צדדים בחוזה. שלפיו הצד האחד מסכים לקבל עליו את האחריות לכסוי הפסדים ידועים של הצד השני תמורת תשלום הנקרא פרמיה. הצד השוה שבכל סוגי הביטוח הוא: החלפת הפסד גדול ומסופק בתשלום קטן וקבוע. פרושו של דבר: שאיש העסקים מתחייב לשלם בזמנים קבועים פרמיה קטנה ותמורת זאת מקבלת עליה חברת הביטוח את האחריות לכל הפסד גדול שאולי יקרה ואולי לא יקרה לאיש העסקים. למשל: אף על פי שכל אחד יודע שהתפרצויות אש מחריבות תמיד נכס־עסקים ומכלות אוצרות סחורה. בכל זאת איש לא יוכל אף פעם להגיד מראש מתי עלולה הרעה לבוא עליו ואם בכלל תבוא. שהרי אילו ידע לחזות מראש בדיוק כל שהוא את ההפסדים העלולים לקרות לו בשל תאונות שרפה. כי אז היה מקדים תרופה מבעוד מועד מבלי להזקק לחברת הביטוח. אם רק יהיה סיפק בידו. אולם הואיל והאסון ותוצאותיו הנם דבר שבמקרה ואין אדם יכול לראותם מראש. הרי אין לו כל בטחון שכל עצמו להבטחת עתידו לא ירד חיש לסמיון בגלל שואה שתתחולל עליו לפתע פתאום ובלא־עת.

מי האשם?

במקרה של שרפה יש שהמבוטח מגיש תביעת פצויים ואין החברה ממהרת לאשר את תביעתו. ואז ודאי אומר המבוטח לנפשו: מה בצע בביטוח שלי אם אין מחזירים לי את אשר הפסדתי? והוא מאשים את חברת האחריות ואת הסוכן שלה. ואולי גם מעליל עליהם עלילות אשר לא היו. אבל מדוע יעשה כן? סוף סוף לא בחברה ולא בסוכנה תלוי הקולר. אפשר שכל חטאם הוא שהם סרבו לשלם בעד דבר שלא

הובטח בפוליסה, ואשר מעולם לא קבלו בעדו פרמיה. על כן אין זה נאה ואין זה מן היושר להאשים אותם. שהרי החברה ביטחה רק את הדבר שנתבקשה לְבַטְחוּ. גלוי וידוע לכולם ששום חברת ביטוח לא חסרב לשלם למישהו את ההפסד שהותנה בפוליסה (ראה פרק 7). אבל אין גם להעלות על הדעת שחברת הביטוח תפצה את מישהו בעד דבר שמעולם לא הותנה מקודם בפוליסה ולא קבלה בעבורו את דמי הבטוח המגיעים לה.

3

חברות בעלות תעריף וחברות בלי תעריף.

המבוסס ירגיש מיד את ההבדל בבטחון שבין חברות הביטוח המאוחדות כולן בסינדיקט האש (Fire Offices' Committee, London) שנוסד בלונדון בשנת 1858 ובין חברות שאינן תלויות בסינדיקט. חברות בעלות תעריף משתתפות יחד בקביעת שעורי פרמיה שיהיו מתאימים להפסדים הממשיים שלהן בתוספת סכום קטן למקרים מסופקים ולריוח כלשהו. שעורי פרמיה אלה כלולים במושג "תעריף". התעריפים הללו נקבעו לאחר שהנסיון של כמה עשרות שנים הראה ששעורי-התשלום לסוג ידוע של ביטוח לא היו מספיקים כדי כסוי ההפסדים של החברות. מעולם לא יפקיעו החברות את שער-התעריף הקבוע אלא אם כן ברור להן למעלה מכל ספק שהתעריף הקיים אינו מספיק לכסוי ההפסדים. ההוצאות הנחוצות ולהפקת ריוח ידוע. כל חברת ביטוח סולידית באיזה מקום שהוא בעולם. המקבלת עסקים לביטוח. היא חֲבֵרָה בסינדיקט האש. כנגד זה יש מקרים, וביחוד רבו מקרים כאלה בשנים האחרונות. שאנשים בודדים מיסדים לעצמם חברת ביטוח וכשאין עולה בידם להרחיב את רשת פעולותיהם ולהקיף הרבה עסקים. הם מחליטים לבלי התחבר אל הסינדיקט. וכך הם נפטרים מתקנת התעריף המחייבת את כל החברות האחרות והם מקבלים עסקים לביטוח בפרמיה נמוכה יותר

COMMITTEE OF
REPRESENTATIVES OF FIRE
INSURANCE COMPANIES
OPERATING IN PALESTINE.

ועדת באי כח חברות
ביטוח האש הפועלות
בארץ ישראל.

האיש המבוטח יהיה מונן לחלוטין בהבטיחו
את עסקיו בחברה הנמנית על הסינדיקט המקומי.

רשימת החברות אפשר לקבל מאת המזכיר ת. ד. 467

י ר ו ש ל י ם

מהתעריף הקבוע בסינדיקט. וכאן כדאי לצין פרט חשוב: מנתגן של חברות הביטוח הוא שבקבלן עסק לביטוח הן חוזרות ומבטחות (Reinsurance) חלק גדול ממנו אצל כמה חברות ביטוח אחרות. בארצות רבות יש חוק מטעם הממשלה הכופה אותן לעשות זאת. היוצא מזה שבמקרה של שרפה משתתפות בפצויים הרבה חברות ביטוח ביחד. והנה אפשרות זו אינה ניתנת לחברות שאינן קשורות בתעריף. כלומר, חברות אלה אינן יכולות לבטח את עסקי הביטוח שלהן אצל חברות הקשורות בתעריף. שכן איסור מוחלט חל על כל חברות התעריף לבלי לקבל עסקים לביטוח מחברות שאינן קשורות בתעריף. התוצאה היא שתשלום כל הפצויים לעסק מבוסס שניזוק נופל עפ"י רך עליהן. ואמנם הנסיון הוכיח שמיד לאחר שרפה רצינית או אחרי שנה של פורעניות. מתמוטטות החברות הללו ומתפוררות חיש. וסופו של דבר שהסבל כלו נופל על המבוטח בלבד. על כן מי שרכשו יקר בעיניו יתרחק מחסכונות פעוטים כאלה. שכן שכרו יצא בהפסדו וכל עתידו עלול להגרם.

4

שיעורי הפרמיה.

שיעורי הפרמיות שנקבעו ע"י משרדי התעריף מבוססים על ההפסדים שהתנסו בהם חברות הביטוח במשך שנים רבות. גם בארץ הזאת. כמו בכל מקום אחר בעולם. קיים סינדיקט. וכל חברי הסינדיקט מחויבים למלא אחרי התקנות הקבועות. יש כאן שיעור-פרמיות קבוע לדוב סוגי הביטוח שבארץ. שום חברת ביטוח המכבדת את עצמה לא תתן מעולם פוליסה במחיר נמוך יותר מזה שנקבע בתעריף. עובדה היא שחברת ביטוח המבטחת עסק בפרמיה יותר נמוכה. עתידה ליתן את הדין ולשלם קנס והיא נדרשת לבטל מיד את הפוליסה. נוסף לפרמיה משלם המבוטח מס רישום בשעור של 6% מסכום הפרמיה ועוד 20 מיל בעד בולים. חברות ידועות נוהגות להטיל על המבוטח גם מס פוליסה.

8

אם אתה רוצה בכנין טוב, יפה וחזק העומד בפני
קור, רטיבות, חום ואש;

אם רוצה אתה לחסך בהוצאות על תקונים בביתך;
ואם אתה רוצה בהכטחה זולה נגד אש

בנה את ביתך
מלבני סיליקט
וכסה את גגו
ברעפי אובסט-מלט
"סלונט" ("טרנולית")

פרטים אצל:

אינג' ע. טובים את מ. מגנט
תעשית ומכירת לבנים
של בית-החרשת "סיליקט"

רמטונים היחידים לארץ-ישראל עם עבר הירדן
למכירת

רעפי אובסט-מלט "סלונט" (טרנוליס)

תל-אביב, (ארץ-ישראל)

טלפון 407 - ר"ד 53

טלגרמות: סיליקסומה, תל-אביב

חלוקת הבנינים לסוגיהם:

לפי השיטות הקדומות בביטוח מאש היו מטילים פרמיה שזה על כל סוגי הרכוש המוצעים לביטוח. ברם אחרי נסיון של כמה עשרות שנים. נתהוו הצורך לחלק את הביטוח לכמה וכמה סוגים ולקבוע את הפרמיה לפי כל סוג. בארצנו מחולקים הבנינים לסוגים שונים. הפרמיה משתנה כמובן לפי טיב הבנין והנכלל בו. אני נותן בזה את הפרטים דלקמן למען יקבל הקורא מושג ברור מכל הסוגים הללו:

סוג הבנינים העומדים בפני אש:

בנין העומד בפני אש. הוא בנין הבנוי מלבנים שרופות או מאבנים או מביטון ברזל או מביטון מחוזק. ונגו עשוי מאבנים או מבטון או מרעפים וזכוכית או מלוחות אובסטוס. וקבוע במסגרת ברזל או פלדה ואשר אין בו שום עץ או חומר בוער אחר. מלבד הדלתות ומסגרות החלונות בקירות החיצוניים של הבנין. המלט צריך להיות מלט פורסלנדי ועשוי בהתאם לפירוטים (ספסיפיקציות) של התאחדות המהנדסים הבריטיים (British Engineering Standards Association).

סוג 1- בנינים שכפתם ביטון מזוין או שהיא תורכית או ערבית. הקירות החיצוניים בנויים מאבנים או מלבני סיליקס או מלבנים שרופות.

סוג 2- בנינים שכפתם צרפתית. ד"א: בנויה מביטון ברזל או מאבנים ונסמכת על מוטות ברזל. הקירות החיצוניים בנויים מאבן. מלבנים שרופות. או מסיליקס או מביטון ברזל.

סוג 3- בנינים בנויים כמו בסוג 1 ו-2 אך תקרתם עשויה ממרישי-עץ (Plafond) או קורות מצטלבות.

סוג 4- בנינים מעורבים שלפחות שלשה מקירותיהם החיצוניים בנויים אבן. לבנה שרופה. לבני מלט או לבני סיליקס. וחלק אחד חיצוני בנוי עץ וכ"ו.

סוג 5- בנינים בנויים מעץ. וכי"ב.

ראוי לציין שהפרמיה לביטוח הרכוש שבבנין היא קצת גבוהה מהפרמיה לביטוח הבנינים גופא.

6

הפרת התעריף.

אף כי זהו ענין הנוגע לחברות הביטוח בינן לבין עצמן. בכל זאת כדאי וחשוב שגם המבוטח ידע מה פירוש הדבר הזה. לעתים רבות יקרה שסוכן ביטוח של חברה אחת רוצה להפקיע איזה עסק לביטוח מידיו של סוכן אחר. וכשאינו מוצא דרך אחרת וישרה למעשה זה, הרי הוא מציע פוליסה בפרמיה נמוכה קצת מהפרמיה הקבועה. וכך הוא לפעמים משפיע על בעל העסק להבטיח את עסקו אצלו באשר הפרמיה שלו יותר נמוכה. לשם טובת עניניו של המבוטח אני מיעץ לו לכל ישעה אחרי הודמנויות כאלה. אם רק יש ברצונו שהביטוח שלו יהיה ביטוח של ממש. אמנם הוא אולי יחסוך לעצמו איזו פרוסות. אבל כנגד זאת הוא יעמיד את עצמו במצב מסוכן. יען כי הסוכן שֶׁבִּטַח את עסקו בפרמיה נמוכה הפר את התעריף המקובל. ומיד בהתגלות הדבר ידרוש ממנו המשרד הראשי של חברת הביטוח או סינדיקט האש המקומי לבטל תיכף ומיד את הסרנוקציה. והמבוטח יקבל מאת החברה אוהרה שהפוליסה שלו תבוטל אם לא יסכים לשלם מיד את ההפרש לפי התעריף הנכון. יתכן אפוא שבקבל המבוטח אוהרה כזאת יהיה טרוד בעסקיו השונים ולא יודרו למלא את אשר נדרש ממנו. וכשהחברה לא תקבל תשובה במשך זמן מסוים תהיה רשאית לחשוב את הביטוח לבטל ומבוטל. והנה שערו בנפשכם שבינתים תפרוץ שרפה וכל עסקו של המבוטח יעלה באש. אל מי יפנה או לעזרה בעל העסק המבוטח? על כן עצתי למבוטח היא: אם רכושך יקר בעיניך אל נא תשית לבך להסוכן שהציע לך פרמיה יותר נמוכה. אלא שלם את הפרמיה שלך לפי התעריף הקבוע ואל תשעה לחסכונות פעוטים מסוג זה.

פוליסה של ביטוח היא מסמך חוקי.

בהמכר או בהקנות איזה עסק ידוע נוהגים הצדדים על פי הרוב להקריש תשומת לב מרובה לענין ולסקול בכובד ראש את תנאי המקח או המכר. יש שנוקטים לעצת עורך־דין בטרם יחתמו על חוזה הקניה או המכר. פוליסה של ביטוח אף היא מסמך חוקי המחייב את הצדדים. תמורת תשלום פרמיה קבועה ע"י המבוטח מתחייבת חברת הביטוח לתקן כל הפסד או נזק שיגרם למבוטח בשל כל מקרה אש או בשל כל תאונה אחרת המותנית בפוליסה. על כן חשוב עד מאוד שהמבוטח יראה מה כתוב בפוליסה שלו למען ידע אם באמת הפוליסה מבטיחה לו הגנה כבוא עליו אסון שטפניו הוא רוצה להיות מבוטח.

טופס־הצעה.

מן הראוי לתאר כאן את הפרוצידורה הנהוגה במתן פוליסה של בטוח מאש.

כשאדם פונה אל חברה בבקשת ביטוח. או כשהחברה פונה אליו בהצעת ביטוח. מנהג הוא בידי רוב חברות הביטוח להגיש לו טופס הצעה שעליו למלאו. אם המבקש לא ימלא את הטופס כהלכתו. עתיד הוא להתקל בקושיים בבוא היום שיתבע מהחברה את פצוייו. שכן בהתברר לחברה שהוא לא מסר בשעתו את הפרטים הנכונים. תהיה זו רשאית לסעון כנגדו שלא קבלה את הפרמיה הנכונה שהיתה צריכה לקבל אילו ידעה את כל הפרטים לאמתם. אין זה דבר קשה כלל ועיקר לתאר בדיוק טיבם של בנינים ומה שנכלל בהם. ואין בזה מאומה שכר־דעת רגיל לא יבינהו. על המבקש לתאר בכל הבהירות את אשר ברצונו לבטח: את הסכום. את מקום הנכסים המבוטחים. את אופן מבנהו של הבנין המבוטח או של הבנין שבו שפורים הנכסים

נ ה ב ט י ח ך
א ת ר כ ו ש ך
נ א מ צ ע ו ת
מ ח ל ס ת ה ב י ט ו ח
ש ל

לויד א"י ומצרי בע"מ

מ ק ב ל א ת ה
כ א ו ת ה פ ר מ י ה

ב ט ח ו ן מ ש ו ל ש

שאל את בא כוחנו בכל מקום בארץ
ויגידו לך את פשר הסוד הזה.

המבוטחים. את המטרה שלשמה משמש הבנין. אם לצרכי עסק או תעשייה. ואת טיבם של אלה; אם הבנין צפוי לאיזו סכנה מיוחדת. כגון שסמוך לו נמצא צריף או שבקרבתו עומדים בנינים ששמורים בהם סחורות מסוכנות או חמרים מתלקחים. באופן שאם תפרוץ בהם אש תהיה נשקפת סכנה לבנינו הוא. נִקְטְנו רק לדוגמא פרטים אחדים מן הפרטים שעל המבקש לפרטם בתכלית הדיוק. הטעם ברור: שיעור הפרמיה מבוסס תמיד על הסכום המשוער של המפעל המבוטח מאסון־אש. בנין עץ. למשל. איננו כ"כ איתן כמו בנין אבן או לבנה. בית פרטי הוא פחות מסוכן מבנין שמתנהל בו עסק או שנעשית בו תעשייה. כל הפרטים האלה והדומים לאלה נבדקים ונשקלים ע"י חברת הביטוח בתתה פוליסה.

9

השאלות החשובות ביותר הכלולות בהצעה.

עפ"י הרוב מתבקש המבוטח לענות בהצעה על השאלה אם כבר קרתו פעם מקרה־אש ואם סרבה איזו חברה לְבַטַח את עסקו. שאלה זו אינה צריכה כל עיקר להביא במבוכה את האיש הישר שקרתו האסון הזה. יתכן מאוד שהאסון באהו כתוצאה ממקרה שאין לו כלל להתכיש בו. אפשר שהאש התפרצה מביתו של שכן. ואין כל טעם איפוא מדוע לא יפרט את כל העובדות בקשר עם זה. אם איזו חברה סרבה לקבל הצעת־ביטוח אין זה מחייב כלל וכלל להטיל דופי באיש המציע. כי יש לחברת הביטוח די נמוקים אחרים לדחות הצעת ביטוח. נמוקים שבשום פנים אינם פוגמים בישרו של הפרט. עפ"י יקרה שחברה מסרבת לְבַטַח אצלה איזה עסק מפני שהוא נמצא כמה שקוראים "אזור מסוכן". במקום שהתפרצויות אש שכיחות מאוד. אם מפני שטיב הבנינים שם לקוי. או מפני שהרחובות שם צרים והבנינים צפופים וסמוכים מאוד זה לזה. דבר המסייע להתפשטות האש לכשהיא פורצת. או יתכן מאוד שיש כבר לחברה במחוז ידוע די עסקים מבוטחים ואינה רוצה לקבל

אנו ממינים

סוף כל סוף תתקשר עם חברת הביטוח

„גרדיין איסטרן“

בע"מ לונדון.

אמונתנו זאת מיוסדת על שפע הפוליסות שהוצאנו מתחת
ידינו ועל השירות שאנו מציעים. היא מסתמכת על
האמון והתמיכה ההולכים וגדלים מצד האנשים בארץ-
ישראל ובמקומות אחרים שסדרו את ביטוחם אצלנו.

סדר את הביטוח שלך בחברתנו.

עליה אחריות נוספת במחזו ההוא. על כן מי שמצטוו
טהור ועברו נקי מכל כחם. אין לו כל מקום לירוא מלגלות
את העובדה שאיוו חברת ביטוח סרבה לקבל את בקשתו.
רק אותו האיש שיש לו באמת סבה להעלים דבר-מה. הוא
המספח לענות נכוחה. ואם אמנם הוא עושה כן והוא מסכד
תחת לשונו פרטים ידועים והאמת מתגלית אחר כך בהגישו
את תביעתו. כי אז יהיו הדברים ינעים והוא יסבול כאשר
תנער החברה מעליה כל אחריות על שהסתיר מפניה עובדות
חשובות שהיה חייב לגלותן לפניה.

10

תנאי הפוליסה.

את התנאים של הפוליסה תמצא כרגיל מעבר לרף
הפוליסה או בשוליה. תנאים אלה רבים ושונים. ובחברת זו
תמצא את התנאים החשובים ביותר תחת כותרות שונות. על
פי הסכם שהושג לא מכבר בין חברות הביטוח גובשו וצומצמו
התנאים האלה במה שקוראים הפוליסה המקובלת. ונוסחו
לאור הנסיון של שנים רבות. בהם תמצא את החידושים
האחרונים ביותר לפרושו של חוזה חוקי ושמושי. והם חובה
על חברות הביטוח הבריטיות בארץ הזאת. התנאים הללו
כמעט שרים אצל כל חברות הביטוח. אם כי תמצא לפעמים
שינויים קלים בפוליסה של חברה זו או אחרת.

מן הנסיון שלי בארץ נוכחתי לדעת שרוב המבוטחים
אינם שמים לב ואינם מטריחים את עצמם כל עיקר לקרוא פעם
את התקנות שבפוליסה שלהם. על פי הרוב אין המבוטח יודע
ולא כלום מתנאי החוזה שבינו ובין חברת הביטוח שלו. ומשום כך
יש שהוא נתקל במקרה של תביעה. בכל מיני אכזבות שיכול
היה להמלט מהן לו היה קורא ויודע את תנאי ההתקשרות
שלו עם חברת הביטוח. התנאים המפורטים ומבוארים בחוברת
זו הם התנאים של חברות ביטוח בריטיות אך. מחוץ לשנויים
קלים כאמור לעיל. נוהגות גם חברות-ביטוח בלתי בריטיות
על פי אותם התנאים וכדאי איפוא שתקרא אותם בשום לב.

תאור בלתי נכון.

התנאי הראשון בפוליסה אומר: שאם ניתן תאור בלתי נכון על אודות איזה נכס מן הנכסים המבוטחים או על אודות הבנין או המקום שבו נמצאים הנכסים, או אם סולפה איוו עובדה שחשוב מאוד לדעתה לשם הערכת האחריות שהחברה מקבלת עליה, או אם עובדה כזאת הושמטה לגמרי, לא תהיה החברה אחראית לגבי הנכס שביחס אליו ניתן תאור בלתי נכון, או שביחס אליו סולפה או הושמטה איוו עובדה.

תאורים בלתי נכונים או בלתי שלמים מסורים על פי הרוב בקלות דעת ובהתייחסות אדישה לענין שסוף כל סוף הוא חשוב מאוד. היינו: לקיחת פוליסה של ביטוח לשם קבלת תגנה באם יארע דבר־מה העלול לגרום הפסד. משל למה הדבר דומה: למי שמכונן את שעונו ואינו מקבן את מחוגיו. כל עיקרו של כוון השעון או כל עיקרה של החוסת שעון בכלל, הרי לא בא אלא למען נדע את השעה הנכונה כאשר נצטרך לדעת אותה, ואם בעת ידועה עלינו לדעת בדיוק את השעה ואין השעון מגיד אותה לנו, הרי מה בצע ככינן השעון בכלל. כינן השעון הוא דבר יפה מאד כשלעצמו, ברם חסר עוד דבר מה למען הפיק תועלת מפעולת הכינן. כן הוא הביטוח: טוב ויפה לבטח רכוש מפני סכנה ולהכין תרופה להפסד, אבל בשם התגיון והשכל הישר עשה את הדבר כהלכתו.

קבלות.

בפוליסה תמצא תנאי שלסיו שום תשלום פרמיה לא יחשב כתשלום לחברה, אלא אם כן קבל המבוטח תמורת התשלום טופס קבלה מודפס וחתום ע"י סוכן שנתמנה כהלכה מטעם החברה. הדברים אמורים כמובן בקשר עם החדוש השנתי של הפוליסה. מה שנוגע לקבלה בעת הביטוח הראשון, הרי ברוב המקרים משמשת הפוליסה בעצמה גם קבלה.

חשוב מאוד שהמבוטח ישים לבו לבקשה זו שהחברה מבקשת ממנו. שכן גדולה חשיבותה של קבלה כנגד פרמיה שנפרעה. באשר היא משמשת הוכחה לעובדה שחברת הביטוח מודה באחריות שקבלה עליה כלפי העסק המבוטח אצלה.

13

פרמיה שלא נפרעה.

עצתי הנמרצה למבוטח שלא ינהל חשבון פתוח עם סוכן החברה. מנהג הוא לפעמים בארצנו שסוכן ביטוח מציע ללקוחות שלו. בתורת טובה. לשלם את הפרמיה בשיעורים או בשטרות-חוב. מנהג זה עלול להפוך לרועץ למבוטח ועליו להשתדל שלא יביאוהו לידי נסיון זה. פרמיה שלא נפרעה ע"י המבוטח יכולה לשמש לחברה נימוק רציני לסרוב בשעה שתתעורר תביעה. חברת ביטוח יכולה לסרב להענות לתביעה אם הפרמיה לא שולמה במזומן. הילכך מיעץ אני למבוטח בכל לשון של עצה שבקחתו או בחדשו פוליסה ידע שעליו לשלם מיד את הפרמיה. וכך ירחיק מעליו קושיים רציניים העלולים להוצר במקרה של תביעה.

14

ביטוח אצל חברות אחרות.

תנאי חשוב ביותר הוא שהמבוטח יודיע לחברה על כל התקשרות או התקשרויות שהתקשר או שיתקשר להבא עם חברות אחרות לביטוח הרכוש המבוטח כבר אצל החברה. אם בטרם יארע לו נזק או הפסד לא ימסור המבוטח הודעה כזאת ופרטי ההתקשרות או ההתקשרויות לא יצוינו בגוף הפוליסה ע"י החברה. לא תהיה למבוטח הזכות לקבל פצויים. מן הנסיון שלי בארץ הזאת נוכחתי שיש אנשים הסבורים שהם יכולים לקבוע את הרכוש אצל חברות שונות ולתבוע מכל חברה וחברה במסרה של הפסד אותו סכום הפצויים. דבר זה מוטעה בהחלט. ביטוח מאש הוא חוזה לתשלום נזק בלבד.

ובשום אופן לא יוכל המבוטח לתבוע יותר מסכום ההפסד הממשי שנגרם לו, יהיה סכום הביטוח כמה שיהיה. אינו דומה ביטוח מאש לביטוח החיים או לביטוח אסון גופני. את חייו יכול אדם לבטח על כל סכום שירצה ואצל כמה חברות שירצה. ותהיה לו הזכות לקבל את כל סכום הביטוח אצל כל חברה וחברה לחוד.

15

אסונות שאין החברה אחראית להם בלתי אם בתנאים ידועים או בלתי אם פורשו בפוליסה.

חשוב לצין שפוליסה רגילה של ביטוח-מאש אינה כוללת בה את הסכנות דלקמן: —

הפסד ע"י גנבה שאירעה בשעת השרפה או לאחריה.

הפסד או נזק שנגרמו מתוך תבערות.

הבערת רכוש במקודת הממשלה או התפוצצות.

התפרצות אש מבטן האדמה.

הפסד או נזק שנגרמו ע"י הפורענויות דלקמן. ישרות

או בעקיסין. מתוך קרבת-מגע או ריחוק-מגע אתן או כתוצאה

מהן: —

רוח קטב, סערי, התגעשות וולקנית, רעש או התפרצות-

טבע אחרת או תבערה שפרצה. ישרות או בעקיסין, מתוך כך;

השתערות אויב, פעולות איבה או מלחמה (אם לפני

הכרות מלחמה או לאחרית), מהומות, מלחמת אזרחים, מרד.

השתמשות בכח צבאי או חמסני, החזקת מסום או שטח במצב

מלחמה או במצור, או כל מאורע או גורם שהביאו לידי

הכרות מצב מלחמה או מצב של מצור, או תבערה שפרצה,

ישרות או בעקיסין, מתוך כך.

אסונות שאין החברה אחראית להם בלתי אם פורשו

בפוליסה: —

(א) סחורות המוחזקות בפקדון או בעמילות.

ב) גושי מתכת יקרה או אבנים יקרות שלא במשבצת.
ג) דברים יקרי מציאות, או חפצי-אמנות השוים למעלה מ־20 לא"י.

ד) כתבי־יד, תרשימים, שרטוטים או תבניות.
ה) בסחונות, מסמכים, בולים, מטבעות, כסף או מטבעות־נייר.
ו) פחמי אבן אם ההפסד או הנזק נגרמו מתוך אכול עצמי.

ז) חמרי פיצוץ.

ח) הפסד או נזק שנגרמו ע"י התפוצצות, אבן הפסד או נזק ע"י התפוצצות גז המשמש להארת בנין שהגז גופא אינו נעשה בו ושאין הוא מהווה חלק ממפעלי גז, יחשב להפסד שנגרם ע"י אש בגבול הפוליסה.

ט) הפסד או נזק שנגרם מתוך דליקת יערות או כתוצאה ממנה, בין שהדלקה נפלה בדרך מקרה או בדרך אחרת.
אפשר לכלול בפוליסה אחת מהסכנות המנויות לעיל או יותר מאחת אם רצונו של המבוטח בכך, אך אז תדרוש ממנו חברת הביטוח הוספה קלה על הפרמיה, אם החברה מקבלת על אחריותה אחד האסונות הללו, על המבוטח לדאוג לכך שהענין יפורש בפוליסה.

16

הפסד מתוך גנבה בשעת השרפה או לאחריה.

חשוב ביותר שבהתפרצות האש או לאחר שכבתה האש על המבוטח לשים לב אל רכושיו, אל יאמר בנפשו: הן מבוטח אני והחברה תמלא את מחסורי, לא כן הדברי, כי הרכוש עודנו שלו, ולא זו בלבד: טובת־עניניו של המבוטח דורשת ממנו לשמור על אודי החפצים המוצלים מאש, למען יוכל להוכיח לחברה את ההפסד שנגרם לו, אם בשעת השרפה יגנב מה מרכושו לא יוכל להוכיח בנקל את הפסדו, אפשר שלא יוכל למצוא את סנקסיו משום שהאש אכלתם, וכך יקשה עליו להוכיח את הפסדו ויסבול מפני דחויים ממושכים בקבלת דמי הנוס הנתבעים.

93 שנה לקיום חברת הביטוח

ריאוניונה אדריאטיקה

די סקורטה, טריסטה

RIUNIONE ADRIATICA

DI SICURTÀ, TRIESTE

ביטוח חיים, מקרי אסון ואש

הסוכנים הכלליים לא"י:

לוי ד א'י ומצריי, בע"מ:

ירושלים

תל-אביב

זמרה.

מהומות והתקוממויות.

כאמור לעיל, האחריות לסכנה זו איננה בגבול הפוליסה של ביטוח מאש. זאת אומרת שאם תפרוץ אש מתוך מהומות לא יוכל המבוטח לתבוע פצויים אלא אם כן האחריות הזאת הותנתה בפרוש בפוליסה. עובדה היא שהפרמיה לביטוח זה היא כיום קטנה וכדאי לו לאדם לְכַסֵּחַ את עסקו מפני סכנה זו. רוב חברות הביטוח כוללות את סוג הביטוח הזה בצותא חדא עם הביטוח מאש. אמנם יש גם חברות המוציאות פוליסות של מהומות בלבד. מן הראוי לציין שפוליסה לביטוח ממהומות כוללת: —

הפסד או נזק (ובכלל זה הפסד או נזק בשל שרפה) שנגרמו ישירות מסבת מהומות, התקוממות אזרחית, מהפכה, מרד, שביתות, השתתפות פועלים שובתים או מושבתים או אנשים אחרים בהפרעות עבודה, פעולות רשע של הסתדרויות פוליטיות. כמו כן הפסד או נזק (ובכללם הפסד או נזק בשל שרפה) שנגרמו ישירות ע"י השתמשות במצב מלחמה, בכח צבאי או בכח חמסני בקשר עם הסכנות המנויות לעיל.

מה פירושן של מהומות?

במקרה של הפסד על המבוטח להוכיח לחברת הביטוח שהפסד נגרם ע"י מחוללי המהומות, מובן שבארץ הזאת קשה להוכיח דבר כזה. שכן כאן בא"י אין חוק המגדיר את המושג של מהומות. באנגליה, למשל, קיים חוק המפרט את המסכות שאפשר לקרוא אותן בשם מהומות. יש לחשוב שבתי המשפט בארץ יזקקו במקרה כזה לחוק האנגלי. ההגדרה המסובלת באנגליה למושג מהומות היא זו של אחד השופטים הידועים באנגליה וזה לשונה: —

"הפרעת הסדר הצבורי בשאון ע"י שלשה אנשים או יותר המתסהלים יחד על דעת עצמם, בכוונה לסייע יחד איש

לרעהו בביצוע מזימה פרטית והמבצעים אחיכ למעשה את המזימה הזאת בדרך אלמות ובאופן פרוע לחרדת התושבים. בין שהמזימה המכוונת היתה מצד עצמה חוקית ובין שלא היתה חוקית.

19

סחורות המוחזקות בפקדון או בעמילות.

רבים האנשים המחזיקים בבית עסקם סחורות שאינן שייכות להם. כגון: שען, כובס, חייט המחזיק אצלו את בגד הלקוח שלו. רפד המחזיק בבית מלאכתו את רהיטי לקוחותיו לצרכי תקן, וכן הלאה. כן גם סוחר המחזיק סחורות למכירה בקומיסיון. אם סחורות אלה או חלק מהן יעלו באש, אל נכון ידגיש בנפשו שהדרך האחת היא: לפצות את לקוחותיו, אם ברצונו לשמור על קשריו המסחריים אתם. שאם לא כן עלולים הלקוחות הללו למסור את העובדה מפה לפה ועסקו של האיש עלול להתרב.

מכיון שהוספת המלים "סחורות המוחזקות בפקדון או בעמילות" בגוף הפוליסה אינה עולה בכסף לכן מוטב שהמבוטח ידאג לכך שבפוליסה שלו תכלל הוסיפה הזאת. אפילו אם בשעת סידור הביטוח לא היו אצלו שום סחורות בפקדון או בעמילות. אך יכול להיות שהן תהיינה אצלו כעבור זמן מה וכינתים ישכח את הפרט החשוב הזה.

20

אחריות לסחורות המוחזקות בפקדון.

על פי החוק המקובל אין האנשים המחזיקים סחורות בפקדון אחראים לשום נזק שיחול בסחורות אלא אם כן הנזק נגרם בגלל רשלנות שאפשר להוכיחה או כשהם שומרי-שכר. היינו, שבעל הסחורות משלם להם בעבור שמירת הסחורות. טובן ששומר הסחורות על פי הרוב לא יתיר לעצמו לזלזל בלסחורותיו ולקלקל את שמו הטוב בסרכו לפצותם בעד הפסד

שנגרם לסחורותיהם ע"י שרפה שפרצה בבנינו. יכול הוא לקבל ולפעמים הוא באמת מקבל עליו. אחריות כזאת. אף כי החוק פוטר אותו מכל אחריות. ואולם אז צריכה להיות הסכמה מפורשת מצדו לקבלת האחריות. שאם לא כן יבוא החוק לעזרתו. אך לשם כך צריכה לבוא איזו פעולה או הודעה מפורשת ואין להניח את הדבר בגדר השערה בלבד. שמן הסתם קבל עליו שומר הסחורות את האחריות. משקיים וקבל עליו שומר הסחורה את האחריות עליו לדאוג להכניס בפוליסה שלו סעיף שיכלול בו "סחורות המוחזקות אצלו בפקדון ושהוא אחראי בעבורן". אפילו אם לא יקבל עליו במפורש אחריות כזאת טוב יעשה בהכניסו בפוליסה סעיף כזה. משום שיכול להיות שהוא עצמו או פקידו יגרום את השרפה מתוך רשלנות ואז יהיה נאלץ להודות באחריותו במקרה של הפסד. לכן בבטחו את הסחורות הפקודות אצלו טוב יעשה אם יבטחן על סכום מספיק שיתאים לשוין של הסחורות שתמצאנה תחת השגחתו בכל זמן שהוא.

21

מפקידי הסחורות אף הם צריכים לבטח.

סחורות בעלות ערך רב נמסרות לעתים קרובות ע"י בעליהן למישהו אחר אגב מסחרם. נקח לדוגמא את המריל השולח לכורך את ספרו לשם כריכה. יכול להיות שהספרים האלה אינם דברים שבדפוס בלבד אלא יש בהם קלישאות ותמונות צבע שהדפסתן עולה ביוקר רב. אפשר שהכורך מצדו קבל עליו אחריות ואפשר שגם הוא ביטח את הרכוש של לקוחותיו. אבל מאוד יתכן שהביטוח שלו אינו מספיק לכסוי הפסד גדול ואף אמצעיו הכספיים של הכורך יהיו דלים ומעטים לעומת גודל ההפסד. ואז יפול כל הסבל על ראש הלקוח. לפיכך ייטיב הלקוח לעשות בבטחו את סחורותיו גם על חשבוננו הוא בכל פעם שתהיה נשקפת לסחורותיו סכנת הפסד. מוטב שינקוט מלכתחילה את הכלל "בטחון בראש וראשונה" ולנהוג על פיו מאשר להיות חכם לאחר מעשה.

24

חשוב לבעלי פרדסים וסוחרי פרי בא"י

מחלקת הביטוח של לוי א"י ומצרי, בע"מ,
מתכבדת להודיע בזה כי אחרי עמל של כמה שנים
עלה בידה לבסוף להשפיע על שלש חברות הביטוח
הגדולות ביותר באנגליה להסכים לבטח פרדסים נגד
אסונות טבע, פרעות, מעשי-זדון ושבתות.

פרטים מלאים אפשר לקבל במשרדי
חברת לוי א"י ומצרי, בע"מ.

ירושלים
תל-אביב
חיפה

יתכן לפעמים ששניהם. גם הלקוח וגם האיש שבידו נמסרה הסחורה. ביטחו אותה הסחורה: האחד מחשש שמא לא יוכל לגבות את דמי־ההפסד מהאיש שבידו הפסיד את הסחורה. והשני משום שהוא אחראי בפני הלקוח שלו לכל מקרה של הפסד. במקרה כזה תטפלנה חברות הביטוח בענין בלי כל קושי. כל חברת ביטוח תשלם חלק מההפסד בשיעור יחסי לגודל הביטוח שאצל כל אחת מהן. בכל הפוליסות יש תנאי בנוגע לביטוח כפול.

22

שניים והעברות ממקום למקום.

באחת מן המסכות המגויות לקמן פוסק הביטוח לחול על הרכוש. מלבד אם קבל המבוטח. לפני הקרות ההפסד או הנזק. את הסכמתה של החברה כשהיא כתובה מפורש ע"י החברה על גב הפוליסה:

אם בעסק או במלאכה. או אם בבנין המבוטח או בבנין שבו שמור הרכוש המבוטח. חל שנוי עד כדי כך שאחריות החברה להפסד או לנזק ע"י אש נעשתה יותר גדולה;

אם הבנין המבוטח או הבנין שבו שמור הרכוש המבוטח נתפנה ונשאר פנוי כך למשך יותר משלושים יום, אם הרכוש המבוטח הועבר לבנין או למסום שונה מזה שצוין בגוף הפוליסה בתור מקום הביטוח;

אם טובת ההנאה ברכוש עוברת מידי המבוטח לאחר שלא בדרך צְוָאָה או בדרך החוק.

ועל כן אם המבוטח מעביר את סחורותיו למקום אחר, או שהוא מכניס איזה שנוי שהוא בעסקיו או ברכושו. עליו להודיע מיד את הדבר לחברה ולשלוח אליה את הפוליסה למען האשר עליה את הסכמתה. וחובתו לעשות את הדבר שאם לא כן לא תהיה הפוליסה בסדר מבחינה טכנית.

26

בטול הפוליסה.

תוקף הביטוח יכול להפסק בכל עת שהיא לפי בקשת המבוטח. במקרה זה תחשב החברה את המחיר המקובל בשביל ביטוח לזמן קצר (Short Period) למשך הזמן שהפוליסה היתה בתקפה. הביטוח יכול להפסק גם לפי רצון החברה לאחר שתמסור הודעה על כך למבוטח. במקרה זה תהיה החברה מחויבת לשלם חזרה למבוטח אחוז יחסי (Pro Rata) מהפרמיה שישב החל מתאריך בטול הפוליסה עד סוף מועד הביטוח שהותנה מראש בפוליסה. המנהג הרגיל הוא שהודעות כאלה נשלחות ע"י המבוטח או ע"י החברה. כפי שהענין מחייב דרך הדואר במכתב באחריות. כשחברת הביטוח שולחת למבוטח מכתב על דבר בטול הפוליסה היא נוהגת לתת לו ארכא של ימים אחדים כדי לאפשר לו. אם רצונו בכך. לבטח את עסקו בחברת ביטוח אחרת.

דרגות התשלומים לביטוח קצר.

אם המבוטח רוצה לבטל את הפוליסה שלו לפני הזמן הוא מקבל חזרה. כאמור לעיל. סכום על בסיס של ביטוח לזמן קצר (Short Period): זאת אומרת שהוא לא יקבל את העודף השלם מהפרמיה שלו אלא קצת פחות. כאן ראוי לציין כיצד מחשבים את התשלומים בעד ביטוח לזמן קצר:—

לא יותר מ-10 ימי ביטוח—	10%	מהפרמיה השנתית הקבועה
יותר מ-10 ימים, ולא יותר מ-16 ימים,	15%	"
" " " " " "	20%	מחדש אחד
" " " " " "	30%	מ-2 חדשים
" " " " " "	40%	מ-3 " "
" " " " " "	50%	מ-4 " "

נתברר שכל טובות ההנאה שברכוש עברו לידי אחר שלא בדרך צואה או בדרך החוק. תהיה החברה פטורה מכל אחריות.

טעמו של תנאי זה הוא: שאין זה מטובת הצבור שמישהו יעשה ספקולציות מאסונות של אש ולהפיק מהם רוחים. אם ע"י שאין לו כל טובת-הנאה ברכוש או ע"י שתשלום הפצויים שהוא מקבל גדול משויה של טובת-ההנאה.

ואלו הם שלשת היסודות המהיים את טובת-ההנאה:

1. הדבר המבוטח צריך להיות איזה עצם גשמי שיכול להקלות באש.

2 העצם הגשמי הזה צריך להיות נושא הביטוח.

3 בין הדבר המבוטח ובין האיש המבטח אותו צריך להיות קיים איזה יחס המוקר מטעם החוק שעל פיו יהנה האיש מקיומו של הדבר ויסבול הפסד מאבדנו.

מציאותם של שני התנאים הראשונים אינה דורשת חקירה ודרישה יתרה ואפשר להוכיח על נקלה מדבר-קיומם. מה שאין כן היסוד השלישי. המחייב חקירה מדוקדקת כדי להוכיח על קיומו. בדרך כלל אפשר לומר שאם אדם מחזיק בחפץ באופן חוקי כבר יש לו טובת-הנאה בו. ואולם טובת-ההנאה באיזה חפץ נוצרת לאו דוקא ע"י בעלות או אפטרופסות עליו. למשל, אדם המחזיק רכושו של אחר בתורת פקדון. אף על פי שאין עליו כל אחריות לבטחון הרכוש יתכן בכל זאת שיש לו איזו הנאות הכרוכות ברכוש וממילא יסבול הפסד באבדן הרכוש.

כדאי לפרט כאן מקצת מן האנשים שיש להם הזכות

לבטח רכוש:—

1. בעלים מוחלטים. 2. בעלי מגרשים. 3. מחכירים.
4. חוכרים. 5. ממשכנים. 6. מקבלי משכנתאות. 7. דיירים.
8. מוכרים. 9. קונים. 10. נאמנים. 11. בעלי. 12. אשה.
13. באי-כח חוקיים. 14. שומרי סחורות. 15. קבלנים.
16. בעלים מוגבלים. 17. חוכרים לצמיתות. 18. הנהגים מפירותיו של הקדש.

באנגליה. הביטוח של שלשת האחרונים דלעיל הוא
חובה מטעם החוק.

אם אדם רוצה אפוא שהפוליסה שלו תכלול בה גם
רכוש שאיננו שייך לו. הוא צריך לפרש בגוף הפוליסה את
טיב הזכות שיש לו ברכוש הזה.

27

מה יעשה המבוטח אחרי השרפה.

לאחר שהמבוטח יודיע לבא כח חברת הביטוח את
מקרה השרפה. יקבל טופס של תביעה ובו יענה על כל
השאלות המפורטות. כגון. מה הם הדברים שנמצאו בדיוק
לפני השרפה. מחירם. פרטי ההיזק וכו'. בעת שהמבוטח יערוך
תביעה עליו לזכור את הדברים האלה: -

(א) מחירי הסחורות אינם צריכים להיות למעלה
מהשוי הסיטוני שהיה להן בדיוק לפני השרפה. ואם קבל
הנחה במחיר בעד שלמו את המחיר במזומנים עליו להביא
בחשבון גם את ההנחה הזאת. וכן יביא בחשבון את הפחת
שחל בסחורה מפאת התישנותה.

(ב) מחירי מכירה אין להכניס בטופס. כי אסור
למבוטח להפיק רווחים מהתביעה שלו. למשל:
אם החפץ המבוטח עלה לבעליו ב־100 לא"י ולפני
השרפה היה שווי של החפץ 80 לא"י לא יוכל
לתבוע מהחברה יותר מ־80 לא"י, וכן גם להיפך: אם
מתחילה היה שווי של החפץ 80 לא"י ולפני השרפה עלה
בשווי עד 100 לא"י גם אז לא יוכל בעל החפץ לתבוע
מהחברה אלא 80 לא"י. שכן זה הכלל: אסור לו למבוטח
לנצל את הביטוח שלו למטרה של רווחים.

(ג) תביעות בעד רהיטי בית. מכונות. מכשירים וכיוצא
בזה. אינן צריכות לעלות על שוים הממשי של אלה בעת
השרפה. לאחר הנכוי המתאים בשל קְלִיָּה וּבְקִלָּה שחלו בהם
אגב שמוש.

אם יש בנפשך לכַּטַח את עסקך ואם
רוצה אתה שרכושך יהיה מוגן כהלכה,
פנה איפוא אל המוכנים המעטים
במסצוע הביטוח

לויד א"י ומצרי, בע"מ

והם ידאגו לאינטרסים שלך מראשית ועד הסוף.

שאל את בעלי־התעשיות ומנהלי המוסדות
ובתי המסחר החשובים ביותר בארץ
המבטחים את מפעליהם אצלנו
ויגידו לך את טיב שרותנו

(ד) בתביעות בעד בנינים. על המבוטח להביא בחשבון את הפחת (אמורטיזציה) שחל בשוי הבנין מפאת שנותיו.

(ה) את שויו של כל הרכוש המבוטח שהיה במציאות בשעת השרפה צריך לפרט לפרטיו בעמודות המיוחדות לכך. החברה תוכל לדרוש מהמבוטח להמציא לה יתר הוכחות ותוכל לעשות כל מיני חקירות שתמצא לנחוץ בקשר עם התביעה. משום כך כדאי וחשוב שהמבוטח יקרא בכובד-ראש את החוברת הזאת ואת תנאי הפוליסה שלו בסרם יגיש את תביעתו. אל ינהג בהם קלות-ראש. שכן אם לא ימלא אחרי התנאים שבפוליסה שלו, לא תשים החברה לב לתביעה, או שסדור תביעתו ידחה ללא קץ, הואיל ובלי ידיעת כל הפרטים הדרושים לא תוכל החברה לדון בתביעה.

28

הכנת התביעה.

על פי רוב ישאל המבוטח: כיצד עלי לערוך את תביעתי? לא אוכל לזכור את כל אשר יש לי בבית ואני עלול להשמיט מהרשימה הרבה דברים שהיו ליי. אכן הרבה אנשים מסלקים מדרכם את הקושי הזה על נקלה בערכם לעצמם אינונסטר מכל אשר יש להם בבית ובמחסן. אין הדבר הזה דורש אלא מעט זמן וסבלנות. אם רק יש לך אינונסטר או רשימת חפצים בלי מחירים. הרי שיש לך משען טוב ביותר שתוכל להשען עליו בשעת צרה. היינו במקרה של שרפה. וכי תרצה לנקוב את המחירים לחפצים שברשימתך. לא יכבד עליך הדבר כל עיקר. בנוגע להרבה חפצים תוכל להסתייע בזכרוןך. אתה תזכר היכן ומתי קנית אותם וגם מה שלמת בעבורם. ואפילו אם תתקל בקושי כל שהוא לגבי חפצים שונים שהיו ברשותך. הרי די שתחקור בשוים של חפצים אחרים הדומים להם ואתה מקבל מיד מושג פחות או יותר מדויק משוים של חפצין אתה. אם יש לך אינונסטר אל תשמרהו בבית עסקך. כי אם יחרב בית עסקך, הרי תרד לטמיון רשימתך היקרה ויוצא שבזכות לבטלה את הזמן.

32

ואולי גם כסף. לעריכת האינונטר. על כן הפקידהו בבנק במעטפה סגורה ושמור לעצמך העתקה מיוחדת. כמו כן תדאג שרשימתך תהיה מתאמת לשעה. בהוסיפך בה דברים חדשים ובהשמיטך ממנה דברים שיצאו מרשותך. לכאורה יש בזה קצת טרדה. אך כדאי הוא הדבר שתקד קצת בעבורו. זכור תמיד שהחברה תעמוד בתוקף על דרישתה שתמציא ותראה לה את כל הפרטים. תרשימים. פירוטים. ספרים. שוברים. פקטורות. דופליקטים. הוכחות וידיעות בקשר עם תביעתך. החברה יכולה עוד להרחיק לכת ולדרוש ממך שתשבע או שתצהיר בדרך אחרת שתביעתך אמת. וכדי לקדם את פני הרעה רצוי ביותר שיהיה לך גנן (קופת בטחון) של ברזל בביתך או בבית מסחרך. במקום שם תגנוז את כל המסמכים. הספרים ויתר הנירות החשובים. והיה אם יש לך כל הדרוש וחברת הביטוח תוכח באמתות תעודותיך לא יהיה לך כל קושי בהוכחת התביעה. אך אם לא יהיה לך אינונטר שתוכל להסתמך עליו במקרה של שרפה. ואתה נדרש להראות לחברה מה אבד לך כי או אל תשוטט אנה ואנה בביתך או במחסנך כשאתה מפליג בדמיונות ורושם בחטיפה ובלי הבחנה כל אשר יעלה על דעתך. אלא הוה מתון במעשיך ושוה לנגד עיניך כל חדר וכל אנף לחוד ורושם בשיטה ובסדר את כל הדברים שלפי דעתך וחכונך היו שם. כל הענין אינו דורש אלא בעיקר סבלנות והתרכוזת שקטה. אם עשה תעשה כזאת ונוכחת שאין הדבר כל כך קשה כאשר נראה לך בראשונה.

29

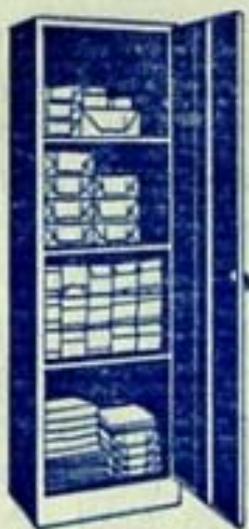
הערות אחדות לסוחר הזעיר.

מלה אחת או שתיים לסוחר. לאיש העסק. ביחוד למי שמנהל עסק באמת-מדה קטנה. אם יש לך גנוך (ואם אין לך השתדל להשיגו) שמור בו את פנקסיך ורשימות עסקיך בשעה שאין אתה משתמש בהם. ולא רק לשעות הלילה אלא בכל עת ובכל שעה שאתה עוזב את חנותך. רבות פעמים קרו שרפות בשעה בלתי צפויה לגמרי. כשלא עלתה תאוונה כזאת

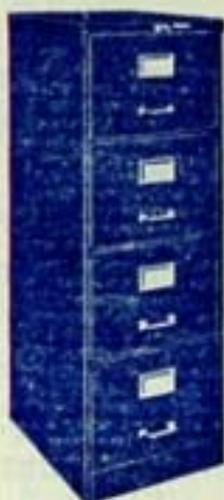
RONEO

רוניאו
בע"מ
לונדון

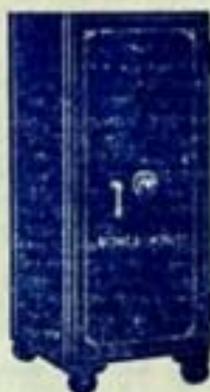
רהיטי ומכשירי
פלדה

ארונות-החסנה
של פלדה

תאיותיקים של
פלדה

קופות בטחון
השומרות בפני אש

אינם נשרפים,

אינם נכפפים

ואינם מתקלקלים ע"י אש.

מתסיימים לדורות.

הביטוח מאש לא יוכל להחזיר לך את הפסדך של רשימות יקרות-ערך ומסמכים חשובים. לכן התרומה האחת היא -החזר לבל ישרשו" שולחנות-הפלדה של רוניאו הקונטרים (Counters), תאיותיקים, המחיצות, הדלתות, המדפים וכ"י וכ"י של רוניאו, הם לא רק יצילו את גירונך מסכנת אש אלא גם יקמצו לך מקום רב במשרדך.

הסוכנים הכלליים לא"י:

מלפורד ושות' MULFORD & Co.

רחוב ס"ט זוליאן, ירושלים.

חדרי-הראווה: רחוב ס"ט זוליאן.

מול בנק אפ"ק ירושלים תל. 60

על דעת איש. ואתה עלול לפול בסבך אם תפרוץ אש בשעה שאיש מאנשיך לא יהיה במקום למען הצל את פנקסיך ורשימותיך. אתה עלול להתקל בקושיים גדולים כשתצטרך להוכיח לחברה מה אבדת. ולא זו בלבד אלא איך תוכל להוכיח בכל הבטחון והבהירות מי ומי חייב לך כסף וכמה חיבים לך? מיד לאחר הרפתה. בלי ספק ילטשו הנושים את עינם עליך וימטירו עליך חשבונות בלי סוף. האיך תוכל לבדוק או את החשבונות הללו ולהוכח באמיתותם? אפשר שקבלותיך יאבדו ואז לא תוכל כמעט להוכיח שכמה מהחובות האלה כבר נפרעו. כדאי לאנשי עסק שכלי המשרד שלהם יהיו מפלדה לשמור בהם את כל גירותיהם. כלים אלה טובים גם מטעמים סניטריים וגם מפאת שהם מאריכים ימים. מלבד זאת אין הם עשויים להתקלקל במהירות כמו כלי-עץ. ומה שחשוב מכל — הם עומדים בפני אש. אמנם לא כמו קופות ברזל כבדות אך במקרים של שרפות קלות במשרדים, הם עשויים להגן על גירות המשרד עד לנקודה ידועה. עוד זאת: מאחר שהם עצמם אינם ניתנים לִבְעָר הרי שסכנת ההתפשטות המהירה של האש מתמעטת. ערוך אפוא אינונטר מסחורותיך מתקופה לתקופה ואל תחסיר שום פרט. נקוב בו את כל המחירים ורשום את התאריך. משעשית זאת אל תשמור את המסמך הזה במקום העסק שלך. שאם כן הרי כל טרחך היה לשוא אם יצאה אש בבנין ואכלה את כל התעודות אלא. כאמור לעיל. שימוהו בבנק או במקום בטוח ואם תגיע שעתך להגיש תביעת פצויים הרי יהיה לך בסיס טוב להתחיל ממנו את תביעתך. היינו האינונטר הערוך. ותוכל להוסיף בו את הסחורות שקנית מאז תאריך האינונטר ולחסר מתוכו את המכירות שמכרת. וכך תוכל למצוא את סכום האבדה המדויק שלך. רק שים נא לב לשמור את פרטי האינונטר במקום בטוח לבל יאבד. אם צריך אתה לפקטורות כדי לתת יתרוסמך למספריך תוכל לקבל בנקל העתקה מהן מבתי המסחר הסיטונאים שמהם אתה קונה את סחורותיך. במפעלי התעשייה צריך לצרף לחשבון גם את שכר-העבודה ששולם לפועלים.

סלוק סכום התביעה.

מיהו שפורע את סכום התביעה במקרה של הפסד? יש חברות הנהגות לסמוך על סוכניהן בסידור התביעה. ויש חברות השולחות לשם כך פקיד מיוחד מפקידיהן אשר בארץ הסמוכה. ויש גם חברות השולחות שליח מיוחד. שמאי מומחה (Assessor) שיש לו נסיון רב במקצועו. לפעמים נבהלים המבוטחים בהודע להם שחברת הביטוח שולחת שמאי מומחה לטפל בתביעתם. ברם אין כל מקום להבהל. שמאים אלה אינם חד-צדדיים המעוניינים אך ורק בטובת חברת הביטוח השולחת אותם. אלא כל ענינם הוא לישב את התביעה באופן נכון וצודק הן לטובת חברת הביטוח והן לטובת התובע.

הצלת הרכוש והשארתו בידי החברה.

במקרה של הפסד או נזק יכולה החברה. כל זמן שלא הודתה בתביעה ומבלי ליטול על עצמה כל אחריות: - להכנס לבנין שבו קרה הנזק או ההפסד ולהחזיקו ברשותה.

לקחת לרשותה כל רכוש מהרכוש המבוטח שנמצא בבנין בהקרות הנזק או לדרוש שימסרו את הרכוש לידה. לבדוק או להעביר משם את הרכוש הזה כלו או מקצתו. למכור למי שתרצה את הרכוש המוצל שלקחה לרשותה או שהעבירתהו משם.

בשום פנים לא תהיה החברה חייבת לקבל עליה את מכירת הרכוש הניזוק. או העברתו בדרך אחרת. וכן לא תהיה למבוטח כל זכות להפקיר לידי החברה איזה רכוש שהוא. בין שניזוק או שלא ניזוק. בין שהחברה לקחתהו לרשותה ובין שלא לקחתהו לרשותה. כניסתה של החברה לבנין או תפיסת הרכוש בידה לא תשמשנה הוכחה שהחברה מכירה בהפקרת הרכוש מצד המבוטח.

אבוד הזכויות.

חשוב מאוד לדעת שכל חברת ביטוח מתנה תנאי בפוליסה שלה. שאם יש בתביעה הונאה כל שהיא או שהמבוטח מסר לחברה הצהרה כוזבת או שהוא השתמש באיזה אמצעי או תחבולה של תרמית, או שההפסד נגרם מתוך פעולת זדון או בהשתתפות המבוטח, או אם המבוטח מעמיד מכשולים ומפריע בעד חברת הביטוח מעשות כל פעולה מהפעולות המותנות בענין זה, הרי יכול הוא לאבד בהחלט את כל זכויותיו. יתר על כן, אם חברת הביטוח דוחה איזו תביעה התובע אינו מגיש נגדה תביעה משפטית תוך שלשה חדשים למיום הדחיה (עין "הבוררות" פרק 36). הרי הוא מפסיד את כל הזכויות שהיו לו בתוקף הפוליסה.

השבת הרכוש למצבו המתוקן

דע כי הברירה בידי החברה להשיב לשלמותו את הרכוש הניזוק או הנהרס, כלו או מקצתו, תחת לשלם את דמי הנזק או ההפסד, אין החברה מחויבת להשיב את הרכוש למצבו המתוקן בכל הדיוק והשלמות אלא עד היכן שהמסיבות תרשינה ובמדה רצויה, ולא יותר, כמובן, מהסכום המבוטח אצל החברה.

העברת זכויות.

על המבוטח לעשות או להרשות לעשות על חשבון החברה את כל הפעולות שתהיינה נחוצות או דרושות כדי להעביר לחברה איזו זכויות או כדי לאפשר לה לקבל דמי נזק מצדדים אחרים שהחברה תהיה או תיהפך לזכאית כלפיהם לאחר ששלמה או תקנה איזה הפסד בהתאם לפוליסה.

סעיף בנוגע להשתתפות בפצויים.

אם בהקרות נזק או הפסד לרכוש מבוטח היה הרכוש הזה מבוטח גם אצל חברות אחרות לא תהיה החברה חייבת לשלם יותר מחלקה היחסי בהפסד הזה.

תנאי בדבר תשלום ממוצע (Average).

יש תנאי בפוליסה האומר שאם בפרוץ האש יהיה שויו של הרכוש המבוטח בכללותו יותר מסכום הביטוח או יחשב המבוטח כמבטח כלפי עצמו ביחס להפרש והוא יצטרך לשאת חלק יחסי בהפסד. כל נכס מהנכסים אם יש יותר מנכס אחד המפורט בפוליסה יהיה בפני עצמו כפוף לתנאי זה. זהו תנאי די מובן והגיוני והחברה נכונה לקדם מצב כזה בהבטיחה סחורה הנמצאת באיזה בנין מהבנינים. אך בעשותה זאת היא מכניסה בפוליסה את התנאי הזה הנקרא "תנאי לתשלום ממוצע". פרושו של דבר הוא שבעל התעשייה או הסוחר מוכרח לבטח את סחורותיו בסכום מספיק שיתאים לשוין בכל מקום שהן נמצאות. אם לא כן יצטרך לשאת חלק מההפסד במקרה של שרפה. למשל: אם כל הסחורה שוה 1000 לא"י והאיש ביטח אותה רק בסכום של 500 לא"י. הרי ברור שהוא מבוטח למחצה. ואם האש אכלה את כל הסחורה ולא נותר שריד ממנה יוכל לגבות מהחברה רק את מחצית ההפסד. היינו את הסכום המבוטח בסך 500 לא"י והמחצית השניה של ההפסד תפול עליו. שכן המחצית השניה של הסחורה נחשבת כמבוטחת אצל עצמו. אם היה ההפסד יותר קטן לא יוכל גם אז לתבוע אלא את מחצית ההפסד. ככה למשל. אם נזקו עלה ל-20 לא"י יקבל מהחברה רק 10 לא"י מפני שהיה מבוטח למחצה. אם היה מבוטח בשלשה רבעים הוא מקבל רק שלשה רבעים מדמי ההפסד. אם הביטוח היה שלם הוא מקבל את כל דמי ההפסד.

עובדות מדברות!

מחלקת הביטוח של

הלויד א"י ומצרי, בע"מ

סדרה תמיד בהצלחה את עניני המבוטחים על ידה.
דאגה תמיד ללקוחות שלה.

הספיקה לסלק הון עצום למבוטחים בתור פצויים.

תמיד עלה בידה להוציא לפועל כל ביטוח שהוצע לה.

הצליחה להשפיע על כמה חברות גדולות להשקיע
עשרות אלפי לירות בארץ.

היא המוסד היחידי בארץ המטפל אך ורק בעניני
ביטוח.

היא היתה הראשונה בארץ שהתחילה בענפי ביטוח
שלפני המלחמה לא היו אפילו ידועים בארץ.

היא הראשונה שהוציאה פוליסות בעברית.

יש לה פקידים מנוסים במקצוע הביטוח.

תנו אמון במוסדנו, סדרו את הביטוח שלכם
על ידינו ותפיקו רצון בכל המובנים.

המנהל לא"י: יהודה מצב-טוקטלי

במילואם. למותר איפוא להעיר כאן שחשוב ביותר. ביחוד כשיש תנאי לתשלום ממוצע. לבטח את הסחורה או הרכוש בשוים המלא. אם המבוטח יעשה כך מובטח לו שיקבל את דמי ההפסד שלו במילואם.

37

בוררות.

ברוב הפוליסות יש סעיף בדבר הבוררות. אך דוקא סעיף חשוב זה אינו שוה אצל כל חברות הביטוח ומשום כך הייתי מיעץ למבוטח לקרוא אותו בעיון רב. בפרק שלפנינו מדובר על סעיף הבוררות הנהוג אצל חברת הביטוח - גרדיין איסטרן.

תכליתו הראשית של סעיף זה היא לחסוך לשניהם. הן לחברת הביטוח והן למבוטח. עמל ודחויים והוצאות כבדות שאין להמנע מהם בבתי המשפט הרגילים. ואמנם בומן האחרון מרבים לישב סכסוכים בדרך בוררות. שכן דרך זו מאפשרת לסגל שיטת-חקירה יותר מקפת ולהזקק יותר לשרותם של אנשים המוכשרים מלכתחילה לספל בעצם הענין הנדון.

סעיף הבוררות בפוליסה מניח. שאם יתעוררו חלוקי דעות בקשר עם תביעת ההפסד או הנזק עפ"י הפוליסה. יובא הדבר בפני בורר שימונה בכתב מטעם שני הצדדים המתדיינים. ואם אין הצדדים מגיעים לכלל הסכם בדבר מניין של בורר יחיד יובא הדבר בפני שני בוררים בלתי מעונינים. שכל אחד מהם ימונה בכתב ע"י כל צד מן הצדדים בתוך שני חדשים לאחר שנדרש לכך ע"י הצד האחר. במקרה שאחד הצדדים לא ימנה בורר בתוך שני חדשים לאחר שיקבל מהצד השני דרישה בכתב למנות בורר. תהיה הרשות בידי הצד השני למנות בורר יחיד. ובמקרה ששני הבוררים לא יבואו ביניהם לידי הסכם. יביאו את הענין לפני בורר שלישי ומכריע שימונה על ידיהם וישב ראש בישיבותיהם. ותנאי מפורש הוא שעל הצדדים לקבל את פסק הדין של הבורר הזה קודם לכל זכות או

תביעה או משפט עפ"י הפוליסה.
אכן על המבוטח לזכור שאם סעיף הבוררות בפוליסה
שלו אינו דומה לסעיף המבואר לעיל, או רק שאלות בקשר עם
סכום התביעה בלבד יש להביא לפני בוררות ולא שום
שאלה אחרת הנוגעת לאחריותה של החברה. ואם החברה מנערת
מעליה כל אחריות על יסוד טענה הנוגעת לשרשה של
הפוליסה, כגון טענת תרמית או הונאה וכדו', הרי שפעולתה
זו דומה ממש לביטול הפוליסה ובמקרה זה לא יהיה המבוטח
קשור בשום תנאי מתנאי הפוליסה ויוכל להתחיל מיד
במשפט נגד החברה.

38

אחריותה של החברה היא לזמן מוגבל.

החברה לא תהיה אחראית להפסד או נזק כעבור 12
הדשים מיום שחל ההפסד או הנזק. מלבד אם התביעה
היתה ענין למשפט או בוררות תלויים ועומדים.

39

מסירת ההודעות לחברת ביטוח.

תנאי חשוב הוא כי כל ההודעות לחברת הביטוח או
לבאי כחה בארץ צריכות להמסר בכתב.

40

ערובות (Warranties)

כל ערובה שהרכוש המבוטח כפוף לה תוסיף להשאר
בתקפה כל זמן קיום הפוליסה ומי שאינו מקיים איזו ערובה
שהיא באיזה זמן שהוא, לא יוכל להגיש כל תביעה בקשר
עם הרכוש או החפץ שהיו כפופים לערובה. לפעמים יש
למצוא בפוליסות שונות תנאי מפורש בלשון זו: -
"המבוטח ערב על כך שבמשך זמן קיום הפוליסה

לא יניח שום סחורות מסוכנות ולא יעשה כל מלאכה מסוכנת
בבנין הנזכר לעיל או בכל בנין אחר המחובר אליו.

או

המבוטח ערב על כך שהבנין המבוטח בפוליסה הזאת
נמצא הרחק למצער 45 רגל מכל בנין שמבנהו מעורב או
שהוא ממדרגה יותר פחותה.

או במקרה של ביטוח מפעל מכונות מותנית הערובה

דלקמן: -

מותנה בזה בפירוש שהחברה פטורה מכל אחריות
להפסד או לנזק שיקרה למכונה או למכשיר של חשמל או
לכל חלק שהוא מאינסטלציה חשמלית כתוצאה משטף הזרם
של החשמל, גרישת המתח, חבור קצרי, התחממות עצמית
או נזילה של חשמל מאיזו סבה שהיא (ובכללה גם ברק).
על פי רוב תנאי הכרחי הוא לכל הברות הביטוח
להכניס בפוליסה אחת מהערובות דלעיל או לפעמים גם את
כלן, אך אם אין זה לטובת עניניו של המבוטח הרי
יוכל לבטח את עסקו גם נגד מקרים אלו בשלמו הוספה
קלה על הפרמיה.

41

על המבוטח לקרוא את הפוליסה בשום-לב.

עליך החובה לדאוג שכל מה שאתה רוצה לבטח
יהיה כלול בפוליסה. קרא את הפוליסה לפני שאתה מקבל
אותה וראה שתהיה בסדר. (עיין פרק 10).

42

התאמת הפוליסה לצרכי השעה:

ברור שאם אדם חפץ להגדיל את שוי החפצים שבביתו
או במחסנו, עליו לתקן את הפוליסה באופן שתתאים למצב
החדש. אין לו לקוות שפוליסה שקבל, נניח, לפני עשר
או חמש שנים ולפי שוי החפצים של אז, תתאים לשוי

42

הרכוש במצבו היום. לטובת עניניו הוא עליו להתאים את הפוליסה לצרכי השעה. אם תצא אש ותאכל את כל אשר לו בביתו. הרי יגדל הפסדו לאין שעור אפילו אם יקבל מהחברה את הסכום המבוטח במילואו.

43

בנינים נפרדים.

אם אדם מבטח את בניניו עליו להזכיר. לתאר. לפרט ולבטח כל בנין ובנין לחוד. יתכן שבמגרשיו של אדם עומדים בנינים שונים ונפרדים זה מזה. כמו גרד' או אורוה או מכבסה שאינם מחוברים לבית. אם בביטוח שלו מתואר רק ביתו הפרטי לא תחול הפוליסה על בניני-חוץ אלה. כמו כן. אדם המבטח את בית מלאכתו או בית-חרשתו. לא תחול הפוליסה שלו על כל שאר הבנינים שלו שאינם מחוברים לבית המלאכה או לבית החרשת. אפילו אם הוא משתמש בבנינים הנפרדים בקשר עם בית חרשתו. אם אדם מקים. למשל. בקצה מגרשו בית מלאכה או מכבסה. והוא ביטח רק את מעונו בלבד. אין לו כל זכות לתבוע דמי נזק או הפסד אם בית המלאכה או המכבסה שלו עלו באש.

44

ביטוח חומות, גדרות ושערים.

אין האנשים בדרך כלל מבינים שאפשר לבטח חומות. גדרות ושערים כחלק נפרד מביתם. וכי אפשר להכניס בפוליסה סעיף מיוחד בנוגע להם. גדרות-עץ נהרסות ונאכלות באש וחומות ושערים ניווקים על הרוב ע"י פעולותיהם של מכבי האש. ראוי בכל אופן להעיר שבנוגע לגדרות המקיפות את הבנין המבוטח אין חברות-הביטוח נוהגות לדקדק ולהקפיד ביותר על פירושה המדויק של הפוליסה. ובהרבה מקרים משלמת החברה את דמי ההפסד של גדרות - בתורת חסד. ביחוד כשסכום הביטוח על הבנין

עצמו הוא די מספיק. ואולם כדאי גם כן שתבטח את אלה
בפני עצמם. ועיי כן תרכוש לך זכות לתבוע דמי נזק
בעבורם בלבד.

45

ביטוח הרכוש הנכלל בבנין.

בסידור ביטוח לרכוש הנכלל בבנינים. על המבוטח
להשיג שכל הרכוש שברצונו לבטח יפורט בפוליסה. יש
רבים שבפנותם בבקשת-ביטוח הם שוכחים לפרט חפצים
שונים מרכושם ולאחר מעשה הם נזכרים ששכחו דברים
בעלי חשיבות רבה. ניקח נא משל: חנוני מבטח סחורתו
שבחנות. הוא משלם את הפרמיה המבוקשת וחושב שהוא
כבר מבוטח מפני כל הפסד. אבל הוא שכח לבטח את
המדפים. המכשירים וגם את שאר הכלים שבחנות לא ביטח.
במקרים רבים מצטרפים כל המכשירים והכלים הללו לסכום
חשוב. ולבסוף יוכח שלא ביטח גם את רהיטי חנותו ולא
את מכשירי הכתיבה שלו. מאחר שאלה אינם לפי דעתו
בגדר סחורה. שכן סחורתו היא רק מה שהוא קונה ומוכר
או מה שהוא עושה ומוכר.

46

חלוקת הסחורה בבנינים וכיצד לבטחה.

אשר לסחורה שבמחסנים גדולים מן הדין שבעל הסחורה
יאמר לנפשו כך: "הנה אני מטלטל תמיד את סחורתי מבנין
אחד למשנהו. ואני מוכרח לעשות כן. פרוצס אחד של עבוד
הסחורה נעשה בבנין אחד ויש צורך להעבירה אח"כ לבנין
שני לעשות בו את הפרוצס השני וכן הלאה. יש שאני רוצה
לנצל את ההזדמנות של תנודת המחירים בשוק ולקנות כמויות
גדולות של סחורה לפני עליית המחירים. ואני צריך לחלק את
כל שפע הסחורה הפתאומי בין בניני השונים. וחפץ אני
להיות בטוח מכל רע ולבטח את סחורותי בכל מקום שהוא.

44

הנה תצא אש בשעה שבנין אחד גדוש בסחורה ובנין שני כמעט ריק מסחורה. ויתכן להיות שהאש תאחו דוקא באותו הבנין הגדוש בסחורה והביטוח של אותו בנין הוא מצער וקטן וסופו של דבר שכל הוגי ירד לטמיון ואין מצילי.
אכן חברות הביטוח הכינו תרופה גם לבעל סחורה כזה. (עיין פוליסה רובצת פרק 56).

47

ביטוח שכר דירה.

החוק האזרחי השורר בארץ אומר ששכר דירה הוא תשלום שמשלם אדם תמורת הנאה. ועל כן משפסקה ההנאה פסקה עמה גם חובת התשלום. נשאלת השאלה: מה יהיה הדין במקרה של שריפת בית התפוס על ידי דייר. היהיה הדייר חייב לשלם את שכר הדירה או לא? לפי החוק דלעיל יהיה אפוא הדייר פטור מתשלום שכר הדירה השלם אם הבית נשרף ונעשה פסול לדירה. בין שהאש יצאה באשמתו ובין שלא יצאה באשמתו. כי ממה נפשך: אם הדייר אשם בשרפה הרי יצטרך לשלם לא את שכר הדירה אלא את כל דמי הנזקים שנגרמו לבית. ואם אין הוא אשם מדוע ישלם שכר דירה בעד בית שנתקלקל שלא באשמתו ואינו יכול לדור בו? מטעם זה חשוב אפוא בשביל בעל הבית לבטח גם את שכר הדירה. אפילו אם ביטח גם את הבנין בפני עצמו. הפרמיה לביטוח הפסד של שכר דירה במקרה שרפה היא בשיעור אותה הפרמיה הנהוגה לביטוח הבנינים עצמם.

48

כתבי-אשור (Endorsements).

אם יחול איזה שנוי כגון העברת הרכוש המבוטח. שינוי באינטרסים. או שנוי בסכום הביטוח וכיוצא בזה. צריך המבוטח להודיע לחברה בכתב את דבר השנוי. זו תשלח לו כתב-אשור שיכיל בו את כל הנחוץ או היא תכניס את השינוי

המתאים בגוף הפוליסה. משקיבל המבוטח כתב-אישור כזה יקראהו בעיון ויוכח אם נוסח הדברים שם כולל את כל מה שהוא חפץ. כתב-אישור כזה צריך להחתם ע"י בא כח המורשה לחתום בשם חברת הביטוח. אני מיעץ למבוטח שבהצטבר אצלו מספר מסוים של כתבי-אישור יבקש פוליסה חדשה. שכן מספר רב מדי של כתבי אישור עלול לסבך.

49

הודעות לחדוש הפוליסה (Renewal Notices).

ימים מספר לפני זמן-הפרעון של הפרמיה שולחת חברת הביטוח תזכורת (או הודעת חדוש). ואולם אין דבר זה חובה על החברה. והעובדה שהמבוטח לא קבל הודעה כזאת אינה פוטרת את המבוטח מחובתו לחדש את הפוליסה שלו. לפעמים נמנעת החברה בכונה תחילה מלשלוח הודעה כזאת אם מפאת שאינה מרוצה מהביטוח שקבלה עליה או מפני שהמבוטח עצמו אינו לרצון לה והיא מתאוה להפסיק את הביטוח. מוטב לו למבוטח שלא יחכה לסוכן הנודד של החברה שיבוא אליו לחדש לו את הביטוח שלו. אלא יסור בעצמו למשרד בא-כח החברה, ישלם את הפרמיה ויקבל מיד את טבלת החדוש או פוליסה חדשה. יכול לסרות מקרה כזה:— המבוטח בקש מאת הסוכן הנודד שיחדש לו את הפוליסה. את הפרמיה טרם שלם מכיון שלא קבל עוד את הקבלה. הסוכן הנודד יכול לשכוח ולא למסור את בקשת המבוטח לבא-כח החברה ובינתים תפרוץ שרפה, מה יהיה אז המצב? המבוטח לא שלם את הפרמיה. אמנם, בא-כח החברה יכול להאמין בכל לבו שהמבוטח שלם ישלם את הפרמיה. אבל העובדה היא שלפני הקרות השרפה לא שולמה הפרמיה. ויתר על כן ידוע כי אחריות החברה מתחילה רק בקבלת הפרמיה. הנקל לשער את המצב המסובך והקשה שיוצר אז ומן הראוי איפוא להמנע ממנו. למען יקבל הקורא מושג יותר בהיר מחשיבותו של פרט זה. היינו הצורך בחידוש הביטוח ותשלום הפרמיה

46

לתקופה הבאה. אביא לדוגמא מקרה קאלף אחד מבין המקרים הרבים שנתנסיתי בהם בארצנו:

סוחר אחד ביטח את סחורותיו על סכום ידוע. משתגיע תורו לחדש את הפוליסה שלו שלחה אליו החברה את סוכנה לחקור מפיו אם ברצונו לחדש את הביטוח. הלה הסכים לכך ובקש מהסוכן להביא לו את הפוליסה והוא ישלם את הפרמיה. הסוכן עשה כבששתו. אך בבואו אל הסוחר לבקש את הפרמיה דחה אותו הסוחר בלך ושוב. הסוכן בא אליו פעמים אחדות ונסה להסביר לו את חשיבות הדבר הזה אך הסוחר הנכבד חזר ודחה אותו בכל פעם. ואפילו שלא בנימוס. מתוך בטחון שאצלו לא תקרה לעולם שרפה ואין לו צורך בפוליסה.

סוף דבר: גרם לו מזלו של אותו סוחר שדוקא באחד הימים ההם כשבא כח החברה חשב כבר את הפוליסה לבטלה ומבוטלת. נפלה דלקה במחסנו של הסוחר ותאכל את כל אשר היה בו. אסון זה הפך את לבבו של הסוחר ומיד למחרת היום ההוא בבוקר השכם כתת את רגליו ודפק על דלתות משרדי החברה וביקש למסור לו את הפוליסה. בא"כ החברה שכבר ידע ממקרה השרפה לא אבה. כמובן, לשמוע לו. וכך הביא האיש על עצמו במו ידיו אסון שהיה יכול להמנע ממנו לו התיחס בקצת כובד־ראש אל ענין הביטוח שלו.

50

ביטוח עסק לאחר קנייתו.

אם קנית והעברת לרשותך את הפוליסה של בעל-העסק הסודם. תראה שחברת הביטוח תאשר את הפוליסה על שמך. אם אינך עושה זאת אין כל מועיל בעצם החזקת הפוליסה. כמו כן אל תתעצל לבדוק את הפוליסה ולהוכיח אם הכל בסדר. הן מבחינת תאור הפרטים שבה והן מבחינת הסכום. אפשר שקודמך היה רשולן וקל דעת בעניני ביטוח ואז יפול הסבל על ראשך במקרה של שרפה. אם קנית עסק השתדל איפוא לקבל מיד כתב־אישור מהחברה שבו היא מאשרת את ההעברה.

ביטוח לזמן קצר (Short Period Policies)

כדאי לציין כי לרנלי מסבות יוצאות מן הכלל יכול אדם לפעמים לקנות כמות גדולה של סחורות למטרה מיוחדת. אם בכדי למלא אחרי הזמנה מיוחדת או כדי לקיים איזה חוזה מיוחד. הוא יודע שהסחורה צריכה להיות מוכנה בשביל הלקוח תיכף ומיד והיא נשמרת בבנינו רק לזמן קצר בלבד. מטבעו של דבר אין הוא רוצה להסתכן בהפסד גדול שיגרם ע"י התפרצות אש שתשרוף את כל הסחורה. אך מצד שני אין הוא מעונין להגדיל את הפוליסה הרגילה כדי להתאימה למצב הארעי שלו ולשלם פרמיה של שנה שלמה על סכום גדול ביותר. מה יעשה אישוא?

אכן יש תרופה גם למצב זה. תרופה הוגנת ונוחה לכל הצדדים. הוא רק צריך לבקש פוליסה הקרויה "פוליסה לזמן קצר". כדי סכום שיתאים לשוי הסחורות השמורות במחסנו למשך זמן קצר. ויִקָרַשׁ ממנו לשלם דמי פרמיה רק בסכום שיקביל לזמן המוגבל שהסחורות נמצאות במחסנו. את הפוליסה התמידית שלו הוא יכול לחשאייר כמות שהיא. מבלי כל שייכות לפוליסה הארעית שזמנה יגמר באופן אוטומטי עם גמר מועד הביטוח הקצוב בשביל כמות הסחורה המיוחדת. מנהגן של חברות הביטוח הוא לגבות פרמיה קצת יותר גבוהה בעד ביטוח שזמנו פחות משנה (אשר לדרגות הפרמיה בעד ביטוח לזמן קצר. עיין פרק 24).

ביטוח לזמן ארוך (Long Period Policies)

חברות הביטוח כאן נוהגות לתת פוליסות לתקופה של חמש שנים בבת אחת. והפרמיה לפוליסות כאלה משתלמת למפרע וסכומה הוא רק פי ארבעה מהפרמיה השנתית. ע"י כך חוסך המבוטח פרמיה של שנה שלמה. ומלבד זה הוא מונע מעצמו את הטרדה המיוחדת לחדש בכל שנה ושנה את הפוליסה שלו.

הפסדים שבעקיפין (Consequential Loss).

עפ"י רוב בהקרות מקרה של אש בבית עסק, גדול ההפסד מהסכום שאפשר לתבוע על פי הפוליסה. הסחורה אבדה וכתוצאה מזה אבדו גם הרוחים שהיה מרויח או יכול היה להרויח. מלבד זאת, עליו להמשיך ולשלם תשלומים ידועים שמן הנמנע הוא להפסידם. הוא מוכרח להוסיף ולהחזיק אצלו את כל הפקידים המקבלים משכרת או חלק מהם. שכר דירה הוא ג"כ מוכרח לשלם וכן מסים, הרבית אף היא אינה פוסקת בשל השרפה. והוא גם יצטרך לשלם הוצאות אחרות כגון: תשלום הפרמיות לביטוח וכן הלאה וכן הלאה. ביחד עלולים כל אלה להצטרף לסכום די גדול והמבוטח לא יוכל להשיג את כל הסכום הזה בכח הפוליסה הרגילה שלו בשביל ביטוח מאש. פוליסה העשויה אך ורק למטרה זו ידועה בשמה "פוליסה של רוחים" או "פוליסה להפסדים שבעקיפין". פוליסות כאלה הן קצת מסובכות ותנאיהן שונים. כדי להבינן צריך לקרוא אותן בעיון ובכובד ראש. הציטטות דלקמן לקוחות מפרוספקטוס של חברת-ביטוח בריטית שאני מנהלה בא"י ובו מבואר בקצרה טיב הביטוח הזה והאופן שבו אפשר לכסות על הפסד. "פוליסות להפסדים שבעקיפין" מגינות בפני ההפסדים האלה: -

הפסד של ריוח נקי, תשלומים שמן ההכרח להמשיך ולשלם למרות שההכנסות אינן מספיקות לכך, והתרבות הוצאות העבודה מפני הצורך להשיג בנין אחר או לסנות סחורה וחמרים חדשים כדי למלא אחרי החוזים או כדי שלא לאבד לקוחות חשובים.

סדור חשבון ההפסד הוא פשוט וישר: מחשבים את ההפחתה במחזור אחרי השרפה בהשוואה אל המחזור של התקופה המקבילה שבשנה הקודמת. ועל חשבון ההפחתה הזאת מסכימה החברה לשלם סכום באותה הפרופורציה שיש לסכום המבוטח (היינו הריוח הנקי והתשלומים הקבועים ועומדים) אל המחזור של שנים-עשר החדשים שלפני מקרה השרפה.

ד ע !

■ כי אצל מחלקת הביטוח של חברת

לויד א"י ומצרי, בע"מ

תוכל לקבל במחירים נוחים פוליסות לסוגי הביטוח
האלה: -

ביטוח	חיים ואינבלידיות.
"	אש. הפסדים כתוצאה מאש.
"	סצויים למועלים לפי החוק הממשלתי.
"	אסונות פרטיים ומחלות.
"	מכוניות וצד שלישי.
"	מתן ערבות לפקידים.
"	סחר ימי.
"	פרעות ורעידת אדמה.
"	גנבה. גולה ושוד.
"	בהמות.
"	קלקול מכונות.
"	קוסות ברזל.
"	פרדסים נגד נזקי טבע.
"	הפסדים כתוצאה מאיזה אסון שהוא.
"	תכשיטים נגד כל מיני אבדות.
"	מעליות חשמליות ואפני מניע.
"	חפצי נוסעים.
"	וכר' וכר'.

לויד א"י ומצרי, בע"מ

הם באי כח חברות ביטוח אדירות ומפורסמות בתבל.

המנהל לא"י יהודה מצב-טוקטלי

נוסף לזה תשלם החברה עוד סכומים כאלה שהמבוטח הוציא ממש לרגל התרבות ההוצאות של העסק. שעורי הפרמיה מבוטסים על האחוז הממוצע של הפרמיה הנהוגה לביטוח רגיל של הסחורות המצויות במחסן. לפוליסות כאלה רגילים לצרף תנאי שבמקרה של הפסד יותאם הסכום ע"י רואה חשבון מומחה. אך במקרים רבים כשיש דרכים יותר סלות לברור החשבונות. אין החברה מקפידה על התנאי הזה. בפוליסה כזאת אנו רואים שהמבוטח מקבל מהחברה לא רק את הפסד רוחיו ואת התשלומים הקבועים ועומדים שלו. אלא גם ההוצאות הנוספות להמשכת עסקו אחרי השרפה. וטעמו של דבר הוא שאם העסק יפסק לגמרי יהיה הפסד הרוחים גדול יותר מאשר ההוצאות להמשכת העסק. אפילו אם ההוצאות האלה עוברות את גבול ההוצאות הרגילות. היוצא מזה שהחברה תשלם לחשבון ההוצאות הרגילות פחות מאשר לחשבון הפסד הרוחים. ולטובת עניינה של החברה עצמה כדאי לה לאמץ את ידי בעל העסק להמשיך הלאה את עסקו. כמובן שגם בשביל המבוטח חשוב הדבר הזה. למען לא יפסקו קשריו המסחריים עם הלקוחות השונים שלו.

בקשר עם זה אזכיר מקרה שקרה באנגליה בימי שהותי

בה:—

דליקה נפלה בפירמה ענקית בעלת הרבה אנפים והחריבה שני אנפים. לו היתה הפירמה מחכה עד שיוקמו שנית האגפים השרופים ולא היתה מנהלת בינתים את העסקים שבהאגפים הללו. הרי היה פרושו של דבר הפסד רציני. מצד שני לא מצאה הפירמה בנינים פנויים במחוז ההוא שיתאימו לצרכי הפירמה. אבל תחת זה מצאה סמוך לבניינה חלקת אדמה פנויה ומבלי שהות הרבה שכרה אותה ועד מהרה הקימה עליה בנין מברזל מחושל ומלאה אותו בסחורה והעסק הוסיף להתנהל כמקודם וההפסד שהפסידה בנלל האגפים השרופים נתמעט במדה נכרת. מטעם זה הסכימה חברת הביטוח לשלם לפירמה את מחיר הבנין הארעי הזה. והפירמה המבוטחה המשיכה את עסקיה בהצלחה.

פוליסה מקפת (Comprehensive Policy)

בזמן האחרון המציאו חברות הביטוח עוד פוליסה חשובה עד מאוד הידועה בשם "פוליסה מקפת". שיעור הפרמיה על פוליסה כזאת הוא אמנם יותר גבוה מאשר הפרמיה לפוליסת אש רגילה. אך שוה היא פוליסה זו שתשלם עליה מעט יותר. פוליסה כזאת כוללת בתוכה ביטוח מאש. ממהומות. מהתקוממויות. מגנבות. מגזלות ומרעידת אדמה. יש בחוץ לארץ פוליסות הכוללות בהן ביטוח של עוד כמה וכמה סכנות אחרות שבארצנו אינן שכיחות.

פוליסת הצהרה (Declaration Policy)

פוליסה של הצהרה היא צורה של חוזה לביטוח סחורות שכמותן משתנה. את הפרמיה לפוליסה זו מחשבים לפי הסך הכל הממוצע של הסכומים שהמבוטח מכריז עליהם. בזמנים קבועים. שהם השוי הממשי העומד בסכנה באותו הזמן. רגילים לגבות מיד לעריכת החוזה שלשה רבעים מהפרמיה המלאה שעל הסכום המבוטח וזה נקרא "הפרמיה הזמנית". כמו כן נוהגים להתנות תנאי שלא פחות מחצי הפרמיה הזאת תעוכב בכל מקרה שהוא ע"י חברות הביטוח. ההצהרות הללו על שוי הסחורות נעשות בדרך כלל בראשית כל חדש. נניח איפוא. בדרך משל. שעד סוף השנה מסר המבוטח שתיים עשרה הצהרות. החברה חישבה את הסכום הממוצע של ההצהרות האלה ומצאה את הפרמיה האמתית שיש להטיל על הסכום הזה. והיה אם הפרמיה האמתית הזאת היא גבוהה מהפרמיה הזמנית יצטרך המבוטח להוסיף את ההפרש ואם היא פחותה מהפרמיה הזמנית תצטרך החברה להחזיר לו את ההפרש. פוליסה מסוג זה נתנת ע"י חברות הביטוח רק בשביל ביטוח כמויות ענקיות של סחורה שבבית החרושת או במחסנים גדולים ורק בתנאי שפנקסי-השבונות יהיו רשמיים ומתאימים לשעה.

תושב!

מלא את חובתך ותרום

תרומה של עשרה מיל

לשבוע לקיום גדוד

מכבי אש מתנדבים!

תל-אביב.

פוליסה רובצת (Floating Policy)

ביטוח רובץ פירושו ביטוח הכורך בסכום אחד נכסים הנמצאים במקומות שונים ובבנינים שונים. ואולם על פי תקנות התעריף כאן, אסור להוציא פוליסות כאלה בארץ זו. אלא שמותר לחברות הביטוח להוציא פוליסות לביטוח סחורה הנמצאת ביותר ממקום אחד באותה העיר. בתנאי שהמבוטח ישלם את הפרמיה המתאימה לביטוח המקום המסוכן ביותר.

פוליסה לביטוח סכום נקוב (Valued Policy)

זוהי חוזה ביטוח שעל פיו מסכימה החברה לקבל את השוי הנקוב בפוליסה בתור הסכום שתהיה מחויבת לשלם במטרה של אבדן הרכוש המבוטח מבלי התחשב בעליה או בירידה שיחולו בינתיים בשוי הרכוש. ביטוח כזה מוגבל בעיקר לאוספרי-אמנות ולחפצים יקרי ערך וכדו'.

מכשירי כבוי (Fire Extinguishers)

הרוצה למנוע שרפה מרכושו יתלה בביתו או במחסנו במקום בולט אחדים ממכשירי הכבוי המקובלים. מכשירים אלה שונים לפי הפטנט והמבנה שלהם. אם רכשת לעצמך מכשיר כזה תשתדל לדעת איך להשתמש בו. נודמן לי פעם לראות מקרה של שרפה והיו שם דוקא הרבה מכשירי כבוי אלא שאיש מאנשי המקום לא ידע כיצד להשתמש בהם. תלה אחד (או יותר מאחד, אם יש לך האפשרות לכך) בחדר האמבט או במטבח או בכל מקום ששם אפשר להמציא מיד מים. אם אחזה האש בוילאות או בבגדים, הרי מסוכן מאוד בשביל אשה להלחם בשרפה פן תאחו האש בבגדיה. ואולם המכשירים האלה יאפשרו לה לעמוד בפתח הבית ולכבות את

אם אתה רוצה ליהנות מהנחות
בפרמיה של ביטוח מאש —
השתמש במכשירי-הכיבוי
„ANTIFYRE EXTINGUISHERS”

כל מחסני הנפט, מפעלי חשמל וכו'

משתמשים בהם!

הריס את בסן

מהנדסים

ת. ד. 152, ירושלים.

האש מבלי שתסכן את נפשה. חברות הביטוח נוהגות לתת הנחות בדמי הפרמיה במקום שיש מכשירי כבוי. ההנחות בפרמיה ניתנות בהתאם למספר המכשירים ולמרחקים שבין אחד לשני.

59

יחסן של חברות הביטוח אל המבוטחים.

מן החשוב ביותר להעיר כי חברות ביטוח (כמעט בלי יוצא מן הכלל) הן ישרות וכנות מאוד בעסקי הביטוח שלהן ואין להן כל רצון ושאיפה להשתמש מאחריות. התנאים המרובים והמפורטים של הפוליסה עושים אולי רושם על האדם שהחברות נוהגות בחומרה יתרה ומקפידות על קוצו של יוד. אך לא כן הדבר. ברוב המקרים. כשנעשות מצד המבוטח שגיאות בולטות או כשיש איזו פעולות טכניות שהחברות יכולות להשתמש בהן לרעת המבוטח. הן דוקא מתנהגות תמיד באדיבות וברוחב-לב. רק אם הן נכשלות במבוטח בלתי הגון בהחלט. המתאמץ ככל האפשר לעקוב בערמה את חברת הביטוח. הן לא תתנהגנה אתו במדת הרחמים.

60

חתימה.

חוברת זו. לפי השם המעיד עליה. יעודה בעיקרה לעניני ביטוח מאש. יש כמה וכמה סוגי ביטוח אחרים, כידוע. כגון ביטוח החיים. אינבלידיות. פצויים לעובדים. מכוניות. תאונות גופניות ומחלות. סחר ימי. גנבה. גולה ושוד. רעידת אדמה. ביטוח האיגונטר החי. ערבות-לפקידים וכו' וכו'. סוגי ביטוח אלה מחייבים כל אחד חוברת בפני עצמה. וכפי שכבר ציינתי בהסדמה מקוה אני לחבר בעתיד הקרוב חבור יותר רחב שיסיף את כל ענפי הביטוח הנ"ל. אך לפי שעה – אם רק עלה חפצי בידי והצלחתי להסביר לקוראים את מהותו ותפקידיו של הביטוח מאש. ענף אחד מענפי הביטוח החיוניים ביותר. – דייני.

ירושלים, חלפיות, ספח תרצ"א.

56

ראשי הפרקים

מסוד	הנושא	מסר
5	מה זה ביטוח	1
5	מי האשם	2
6	חברות בעלות תשריף וחברות בלי תשריף	3
8	שיעורי הפרמיה	4
10	חלוקת הבנינים לסוגיהם	5
11	הפרת התשריף	6
12	פוליסה של ביטוח היא מסמך חוקי	7
12	סוסס הצעה	8
14	השאלות החשובות ביותר הכלולות בתצעה	9
16	תנאי הפוליסה	10
17	תאור בלתי נכון	11
17	קבלות	12
18	פרמיה שלא נפרעה	13
18	ביטוח אצל חברות אחרות	14
19	אסונות שאין התברר אחראית להם בלתי אם בתנאים ידועים	15
19	או בלתי אם פורשו בפוליסה	15
20	הפסד מתוך גנבה בשעת הרמה או לאחריה	16
21	מתומות והתקומטויות	17
22	מה פירושן של מתומות	18
23	סחורות המחזקות בפקרון או בעמילות	19
23	אחריות לסחורות המחזקות בפקרון	20
24	מפקדי הסחורות אף הם צריכים לבטח	21
26	שניים והעברות מסקום למסקום	22
27	בטול הפוליסה	23
27	דרגות התשלומים לביטוח קצר	24
28	שרפה	25
28	סוכת הנאה בעסק המבוטח	26

מסוד	הנושא	הפרק
30	מה יעשה המבוטח אחרי השרפה	27
32	הכנת התביעה	28
33	הערות אחרות לסוחר הוציא	29
36	סלוק סכום התביעה	30
36	הצלת הרכוש והשארתו בידי החברה	31
37	אבוד הזכויות	32
37	השבת הרכוש למצבו המחקן	33
37	העברת זכויות	34
38	סיף בנוגע להסתחמות בפיצויים	35
38	תנאי ברוב תשלום פסוצע	36
40	בוררות	37
41	אחריותה של החברה היא לזמן מוגבל	38
41	מסירת הודעות לחברת ביטוח	39
41	ערוכות	40
42	על המבוטח לקרוא את הפוליסה בשום לב	41
42	התאמת הפוליסה לצרכי השעה	42
43	בנינים נפרדים	43
43	ביטוח חומות גדרות ושערים	44
44	ביטוח הרכוש הנכלל בענין	45
44	חלוקת הסחורה בבנינים וכיצד לבטחה	46
45	ביטוח סכר דירה	47
45	כתבי אשור	48
46	הודעות לתרוש הפוליסה	49
47	ביטוח עסק לאחר קנייתו	50
48	ביטוח לזמן קצר	51
48	ביטוח לזמן ארוך	52
49	המפרים שבנקיסין	53
52	פוליסה מקפת	54
52	פוליסת הצורה	55
54	פוליסת רובצת	56
54	פוליסה לביטוח סכום נקוב	57
54	מכשירי כבוי	58
56	יתקן של חברות הביטוח אל המבוטחים	59
56	חתימה	60